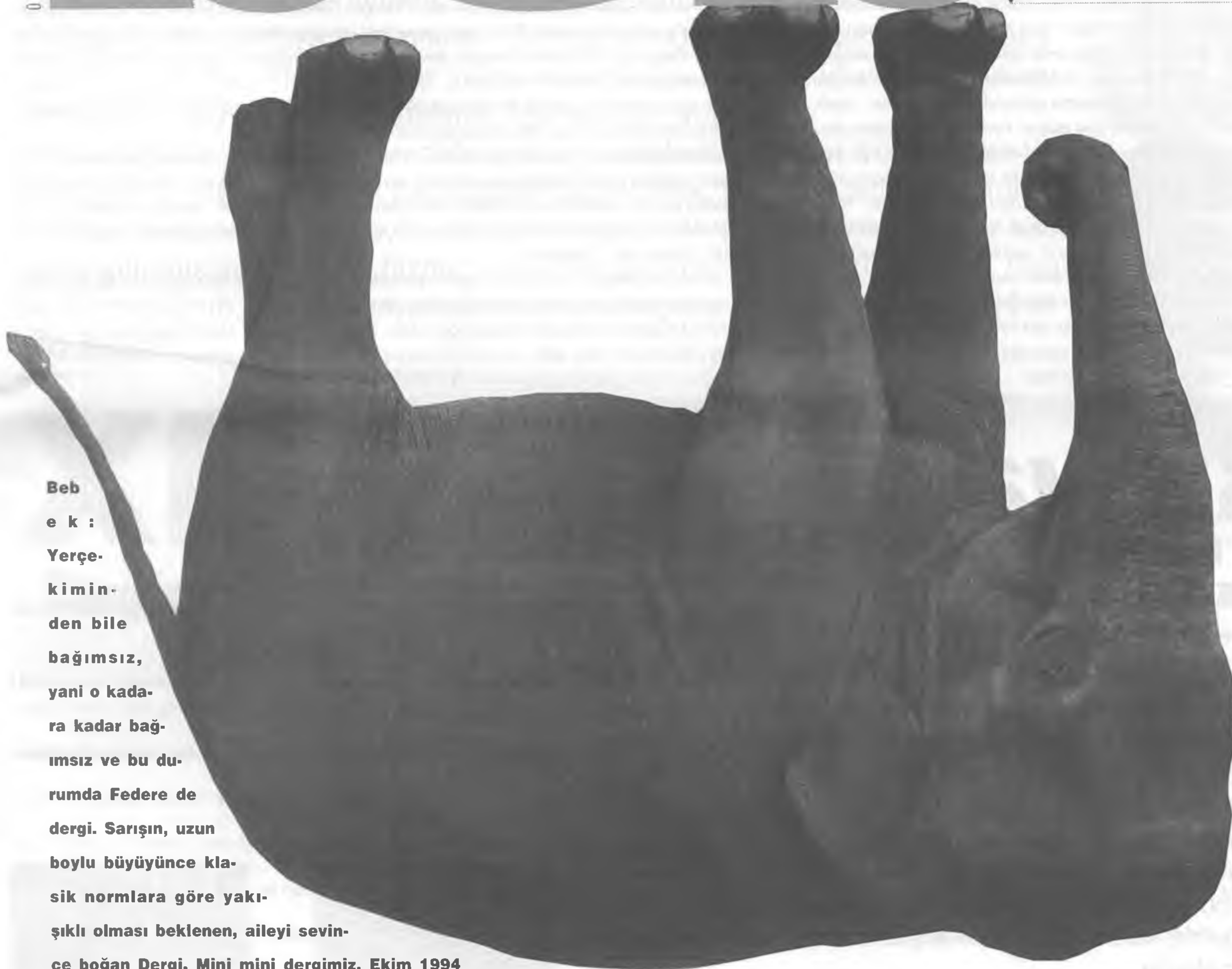
D İ R

beb*ek*

Ü C R E T S İ Z

Beb ek: Yerçekiminden bile bağımsız, yani o kadara kadar bağımsız ve bu durumda Federe de dergi. Sarışın, uzun boylu büyüyünce klasik normlara göre yakışıklı olması beklenen, aileyi sevince boğan Dergi. Mini mini dergimiz. Ekim 1994 de İstanbul Beşiktaş'ta sırtında hırkası, ağzında piposu ile dalgın dalgın oturan Gamsız Şizofrengi'den sezaryenle dünyaya geldi. Medeni Durumu: Hakkında konuşmak için erken. Şimdilik yabani dergi diyelim. Gene şimdilik gökyüzünden yıldız toplayabilir, denizlerde yunuslarla konuşabilir. Ondan herşey beklenebilir. Çocuk bir yerde. Muhtevası: Sarmaşıklar, Heykeller, Vapurlar, Seyretmeden film eleştirileri, Tavşan avları, Yurtta esen fırtınaların tam listesi, Küfürbazlığa methiye, Araba kullanan cinsler, Yakarışlar, Yeni Dünya Dininin Mabedleri, Vehbi Koç ve Kaos teorisi, Sözcük Şehri, Kelimeci, Kreş Çocukları, David Byrne, Diyarbakır ve Londra'dan sessiz çığlıklar, daha bir sürü yazı . Ve ayrıca "Antalya da 31 inci (festival)" ile Müjde Ar "Müzik, Yaratım, Sosyoloji, Teknoloji ve Paradoks" ile Attila Özdemiroğlu. Doğumda yer alan ekip (Greenwich ve diğer fast foodlara göre)Tarık Sipahi, Bay Toriçelli, Rauf Paşa versus Rıdvan Paşa, Faruk Baydar, Dead Can Dance, Rana Aksaç, Muzaffer Göçüncü, Mehmet Şenol, Erkan Altun, Eric Utne, Turgut Adatepe, Gustave Mahler, Figen Şakacı, Sofracı Abdurrahman, Güliz Saver, Gülistan Şenol, Peykan Gökalp, Fatih Altınöz, Yağmur Taylan, Alper Zorlu, Adnan Özdemir, Mustafa Ziyalan, Remzi Yardımcı, Durul Taylan, Güzelhisar ve Şerefli koçhisar, boş eşek...

ŞİZOFRENGİ

Kelime
-ciiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii

Sokaktan gelen Eskici,

Tamircimuslukçu, Terlikçi, Hurdacıdemirci, Aygaz... sesleri arasına fırtınalı bir sonbahar günü usulca Kelimeci de katıldı. Artık kentin arka mahallelerinin eski sokaklarında sabahtan akşam güneş batana kadar gezen Kelimeci'ler de vardı.

Her gün sadece bir harfin sözcüklerini taşırlar, onları satarlar, değişik boyutlarda, farklı renklerde ve biçimlerde yazılmış eski sözcükleri sokak sokak gezdirirlerdi.

Kelimelerin yazılı olduğu kalın kartonlardan, bazıları lekeli, uçları kırık (nedense bunlar daha kıymetli, daha pahalı idi) bazıları yepyeni, rengarenk oluyordu. *-Bugün "K"ların günü ... "Kalp", "Küsmek," acaba hangisini alsam?* Bir tür korunma, muska ya da uğur niyetine alınıyorlardı kelimeler. İnsanlar belki de kendilerine, bu seçtikleri kelimelerin hem gizli bir güven vereceğine hem de yardım edeceğine inandılar, kim bilebilir? Bazen çerçeveleniyor, en görünen yere asılıyor, bazen de evin gizli bir yerlerine saklanıyordu.

Şöyle ya da böyle, kelimeciler de hallerinden memnundu, alıcılar da.- *(Yaşlı teyze) Bu dördünü alacağım ama taksit yapıyorsun değil mi? - Evet. -Hayat, Hayal, Hasret, Hüzün.* Kavramlar daha pahalıydı tabii ki. Daha çok genç şairler, edebiyatçılar rağbet ediyordu. "Yorum", "Yükümlenmek"... *-Abla dün uğradım yoktun, bak sana ne ayırdım, "Fesleğen" -Çok güzel, sağ ol, ne güzel , eline sağlık.* "Teneke"yi bile alanlar vardı. Evet, aşağı gecekondu mahallelerinde çok satılmıştı. Kullanım biçimini kelimeciler bilmiyorlardı; zaten onlar satıştan sonra ne yapıldığına karışmazlardı? *-Geçen gün üst kattaki komşuda gördüm, onunki gibi istiyorum, çok güzel bir "Rüya" yazıyordu. -Ama bugün"K" harfi var. Ona benzeyen bu "Kader"e ne dersin? - Yok, hayır, ben şuradaki ""Kısmet"i istiyorum...*

Hatta sipariş üzerine bile kelime getiriyorlardı, kelimeciler. Grafik sanatçısı uzun saçlı bir gencin istediği "Musiki" altı gün sonra sıra "M"lere geldiğinde, getirilmişti.- *Bugünlerde "Yağmur "ve "Yalnızlık "çok gidiyor. Herhalde mevsimden olsa gerek...* Yaramaz çocuklar için "Uslu" her zaman alıcı buluyordu.

Arada kiralık kelimeler de vardı, bunlar çok ucuzdu. Kira parası ödemediğinde kelime geri alınırdı belli bir süre sonra. *Artık bugün geri alıyorum, "Seyahat"ı* dedi kelimeci. Kız kira ücreti çok ucuz olmasına rağmen bir türlü parasını ödeyemediği kelimeyi geri verdiğine çok üzülmüştü ama elden bir şey gelmezdi, kurallar böyleydi.*-Bugün de yine aldı mı o yaşlı teyze, alkolik ve yaşlı işsiz tek oğlu için? -Evet, yine " Huzur" aldı.* Kimilerine göre bu yaşlı teyze sözcükleri biriktirip kaynatıp suyunu oğlunun rakısının suyuna katıyordu, kimilerine göre de bahçeye gömüyordu. Bir başka söylentiye bakılırsa aşağı mahallede bir başka teyze, evde kalmış kızı için aldığı "Koca"yı yakıp evi tütsülemiş. Beşiktaş'ta yalnız yaşayan bir ana kızın her pazar çeşitli çiçek isimleri aldığı görüldü. "Karanfil", "Kırmızı Gül" , "Krizantem"...

Küçük çocuklar sokak satıcılarından sadece kelimecilerin peşinden koşuyor, onları takip ediyor; -ya da ahşap evlerin pencerelerinden uzanıp onların gelmesini- gözlüyorlardı-nedense çocuklar bu satıcıları çok seviyorlardı. Belki de her gün değişik kelimeler bağırdıkları, rengarenk kartlar taşıdıkları içindi.

Kelimeciler tıpkı ortaya çıktıkları gibi birdenbire, ama bu kez çok şiddetli yağmurlu bir günün sonrasında ortadan yok oldular. Bir daha da kimse sokaklarda onlara rastlamadı.

Daha sonraları yukarı zengin mahallelerinde başka kelimeciler türedi. İyi satış yapıyorlardı, hatta daha sonraları dükkanlar bile açtılar. Sadece yabancı kelimeler satıyorlardı. "Image", "Trend", "O.K.", "Prezantabl"... gibi. İşleri de yolundaydı.

Rıdvan Paşa Rauf

Ne Dalan
Ne Erdoğan
Number One Rıdvan

Gelmiş geçmiş kadı ve şehreminleri içinde hizmet süresi bakımından Rıdvan Paşa bir rekor kırmıştır. 15 yıl gibi uzunca bir zaman bu şehri yönetmiş olan Rıdvan Paşa devrinde İstanbul'daki Belediye hizmetlerinin tümü yüzüstü kalmış ve Belediye teşkilatı tam anlamıyla bir çiftlik haline gelmiştir. Emanet'te çalışan memurlar, eğer adamları yoksa hiçbir zaman muntazam maaş alamamışlar, rüşvet, iltimas ve keyfi idare bu paşanın devrinde en son noktasına kadar çıkmıştır. İstanbul'da kolera salgınının başlaması da onun devrine ait acı bir olaydır.

Ne gariptir ki, yılda ancak iki defa, o da Ramazan aylarında saraya gönderilen pide ve simitleri kontrol etmek için Emanet'e uğrayan Rıdvan Paşa, yarattığı bu utanç tablosunu tam 15 yıl İstanbul halkı önünde maharetle sergileyebilmiştir.

Zamanın gazetelerinde ağır hücumlara da maruz kalmış olan Rıdvan Paşa büyük bir umursamazlık içinde günlerini geçirirken, bir yaz günü Bedirhanilerin adamları tarafından vurularak öldürülmüştür.

Kaynak: İstanbul Rehberi.

Şehreminliğine atandığı ilk gün "Ben bu müesseseyi çiftlik olmaktan kurtaracağım, gereken temizliği yapacağım" diyen Rauf Paşa, görevde ancak ve ancak 9 gün kalabilmiştir.

Paşaların resimlerini bulamadık. Yerine Rüstem paşa ve Halil Rıfat Paşa'nın resimlerini koyduk. Ne fark eder? Paşa paşadır.

"Maalesef, ikinci meşrutiyet, kısır çekişmeler yüzünden yaşatılamadı", Sina Akşin

Son Ölümsüzler

Sanatçı, sanat yapıtı içinde eridiği, geriye kendinden hiçbir şey kalmadığı zaman görkemli bir şiirselliğe erişilir. Burada, beni son derece hayran bırakan bir olayı anlatmadan geçemeyeceğim. Ortaçağ Japonyası'nda çok sayıda ressam, Şogun ya da öbür feodallerin koruması altında, onların saraylarında yaşamaktaydı. Japonya o sırada feodal beyliklere bölünmüş durumdaydı. Bu ressamlar son derece değerli, mükemmel sanatçılardı. Buna karşın çoğu üne kavuştuktan sonra başlarını alıp gidiyorlar, kayboluyorlardı. Başka bir Şogun'un sarayında, sanki hiç ünlenmemişler gibi başka bir isim altında yeniden ortaya çıkıyorlardı. Burada yeniden resim kariyerlerine başlıyor ve yeni bir stilde eserler yaratıyorlardı. Bu şekilde, içlerinden birkaçı beş-altı ayrı biyografi yaşayabilmiş. İşte sanatın yüceliği!

Benim için bu bir yakarıştır; daha çok, gerisinde öz varlığın hiçbir önem taşımadığı bir yakarış. Bana bağışlanan bu yetenek, bana önceden verilmişti; ve eğer bu bana verildiyse, bu da benim farklı kılındığımı gösterir. Eğer ben farklı kılınmışsam, bu da hizmet etmekle yükümlü olduğumu gösterir. Ben bir hizmetkârım, yoksa dünyanın merkezi olduğunu ileri süren biri değil! Her şey apaçık!

Andrey Tarkovski

XLVII.

Beşinci kez <u>"hadi artık konuş" dedi, yaşlı bilge.</u> Geldiğinden beri karşısında susup oturan, genç, atletik yapılı, omuzları gergin, adaleli cüce konuşmadan yüzü ateşe dönük dalmış gitmişti. Vakit gece yarısını çoktan geçmiş, genç cüce ikram edilen etlere, yemeğe elini bile sürmemişti. Sadece alevlerin turuncu/beyazlarında dolaştırıyordu bakışlarını.

Neredeyse sabahın ilk ışıkları görünmeye başlayacaktı ki, "İntihar etmek ölmemektir" dedi cüce, günlerdir konuşmadığı için yarı boğuk/kuru çıkmıştı sesi, sonraki kelimelerinde yine canlı günlük sesinin rengini yakaladı. "Cezalandırmaktır" diye usulca fısıldadı bilge. "Geçen gece birden bu üç kelimeyi duydum. Karanlıkta fırlayıp etrafı aradım, soluğumu tutup dinledim karanlığı, ne başka ses duydum ne de birine rasladım mağaramda." Düşer gibi sustu cüce.

Beraberlikleri tekrar tam derin bir suskunluğa geçmek üzereydi ki, bilge gülümseyerek ateşi karıştırdı ve, "O senin sesin, çok gençken bana da olmuştu. Boşver, zamanla geçer, sesli ya da sessiz, sen düşüncelerini doğru tamamlamaya dikkat etmelisin aslında" dedi ve kıvılcımlarda yanıp sönen bakışlarında muzip bir ifade ile ilave etti. "Sevgilinden yeni mi ayrıldın?" O güne kadar hiç görmediği, tanımadığı misafirinin, genç cücenin sesi birden canlı çıktı. "Evet" dedi ve sol yanağı boynuna kadar mor yanık izli çingene sevgilisini düşündü, ve nasıl birden gittiğini, bir gece ansızın çadırların sökülüp tüm topluluğun kaybolmasını hatırladı.

"Peki" dedi bilge, yaşlı gövdesini yorgan yerine kullandığı eski bir postun altına kaydırırken, "Başka söyleyeceğin bir şey yok herhalde".

"Hayır" dedi cüce, sessizlikte kafasının içi gittikçe berraklaşırken.

Sabah nefis bir çorba kokusu ile uyandı çok kısa boylu genç, haftalardır ilk kez deliksiz uyumuştu. Konuşmadan karınlarını bir güzel doyurdular. Cüce saygıyla elini öpüp uzaklaştı, bilgenin bahçesindeki sık çınar ağaçlarının koyu gölgesinden. Biraz sonra ıslık çaldığını duydu kendisinin, gülümsemesinin ıslığını bozması nedense neşelendirdi onu, yürümesine zıplayarak devam etti.

"Üç kavas gördüm, başbaşa vermiş konuşuyordular", Edip Cansever

Yedi

“sürdürülebilir”

dünyanın

Harikası

Onlar size arka bahçeniz ya da elbise dolabınız kadar yakın

Ben Dünyanın Yedi Harikasını hiç görmedim, size birşey söyleyeyim mi aslında görmek istemem. Bence, dünyanın gerçek harikaları küçük şeylerdir. -Özellikle de dünyayı incitmeden işe yarayan küçük şeyler. Hep çantada keklik sayıp dikkat etmediğiniz kesin harikalar listemi size sayayım. Bunlar gündelik sorunların öyle şık (kusursuzca) çözerler ki, bugün dünya yüzündeki herkes- hatta gelecek yüzyılda da yaşama ihtimali olanlar da- bunlardan, Tabiat Ana'yı eskitmeden/yıpratmadan yararlanabilirler.

1- Bisiklet

Termodinamik açıdan keşfedilmemiş en (verimli) alet ve dünyadaki en yaygın kullanılan özel taşıt aracı olan bisiklet. Aynı mesafeyi yürürken yakacağınız kalorinin üçte biri ile sizi gideceğiniz yere ulaştırır. Ayrıca tipik bir arabadan (burada gıda kalorisi ile benzin kalorisi karşılaştırıldığında) enerji açısından 53 kat daha fazla verimlidir. Dahası bisikletlerin havayı kirletmediğini, petrol artıklarına (ve petrol savaşlarına) neden olmadığını, iklimi değiştirmediğini, şehirleri kırlara taşı(r)madığını, şehir mekanının yarısını yollara ve park yerlerine harcatmadığını, veya her yıl trafik kazalarında çeyrek milyon kişinin ölümüne neden olmadığını ise söylemeye gerek yok.

Henüz dünyanın herkese verebileceği kadar bisikleti yok ama bu noktaya hızla yaklaşıyor: En iyimser tahminler dünyadaki iki tekerleklilerin 850 milyona yaklaştığını -arabaların iki katı kadar- söyler. Amerikalıların bu sayıda vebali büyük. Bisikletin esas ulaşım aracı olduğu Çin'e göre kişi başına fazla bisiklet var Amerika'da. Küçük bir ayrıntı, sadece onlar bisiklete binmiyorlar.

2- [Tavan] Vantilatör[ü]

Klima makinelerine karşı, uygun teknolojinin yanıtı olan vantilatör, Asya ve Afrika'da 10 milyonlarca insanı serinletir. Yatağınızın başucundaki vantilatör, boğucu iklimlerde ne rahatlık verir insana. Doğrusu ben ucuz tropikal otellerde hazımsızlık nöbetlerim sonucunda bundan yeterince yararlandım.

Amerikan evlerinin üçte ikisinde bulunan klimalar hem bir su asalağıdır, hem de CFC soğutucuları nedeniyle stratosferdeki ozon tabakasının düşmanıdır. Halbuki vantilatörler basit, sağlam, tamir edilebilir ve çalışmak için az enerji tüketirler.

3- Çamaşır ipi

Birkaç yıl önce, bir mühendislik laboratuarının, tek eksiklerinin mikro dalga çamaşır kurutucusu olduğunu okudu. Hikayeye göre, bu kurutucu, klasik tipinden üçte bir daha az enerji tüketecek, ayrıca kumaşta da az yıpranma ve solmaya neden olacaktı.

Bu aleti hiç piyasaya sürdüler mi bilmiyorum ama, eğer benim küçük harikaların bir patent ajanı olsaydı bunun yerine güneş enerjisiyle çalışan bir kurutucunun kusursuz özelliklerinden söz eden bir hikaye okuyabilirdiniz. Çamaşır ipinin yapımı için çok az malzemeye ihtiyaç

Araba Kullanan Kadınlar

Araba kullanan kadınlar güzeldirler. Arabaları da. Kadınlar çirkin arabaları kullanabilirler mi? Biz görmedik.

Araba kullanan kadınlar, kışları bile güneş gözlüğü takarlar. Camları genellikle kara.

Araba kullanan kadınlar sadece mini etek giyerler. Bacaklarını -ki çok güzeldirgörmeye çalışırken araba altında kalan çok erkek gördük.

Araba kullanan kadınlar sarışındırlar. Gözlerinin rengini tam olarak kestiremiyoruz, ancak ilginçtir, yüzleri genellikle birbirine benziyor.

Araba kullanan kadınların gözlerini nasıl görebilirsiniz? Dikiz aynalarından. Bir anlık, kaçamak.

Araba kullanan kadınlar serttirler. Erkeklere karşı değil, arabalara karşı.

Araba kullanan kadınlar kuralları iyi bilirler, yani hangi ışıkta geçilir, hangisinde durulur...

Araba kullanan kadınlar lastik değiştirmezler.

Araba kullanan kadınların arabaları küçüktür, ufak, cici şeyler, renkleri genellikle kırmızı...

Araba kullanan kadınlar da küfrederler. Ama sadece yalnızken...

Araba kullanan kadınlar kendilerinden emindirler, ters yönde bile kaza yapmadan saatlerce yol alabileceklerine kalpten inanırlar.

Araba kullanan kadınlar hiçkimseye yüz vermezler. Camlar sürekli kapalı mı tutuluyor? Konuştuklarınız, arabanın camından geriye mi yansıyor?

Araba kullanan kadınlar en iyi nerelerden seyredilir? Otobüslerden, kesinlikle otobüslerden.

Araba kullanan kadınlar nereye bakarlar? Sağa ,sola? Değil. Arkalarına? Asla...

Araba Kullanan Erkekler

ikiye ayrılır;

1- Ehliyetli ayılar:

- Dünyanın en iyi şoförlerinin ayılar olduğuna inanırlar,
- T.C. Karayolları ve dışında kalan tüm alanların kendilerine ayrılmış olduğunu sanırlar,
- Bu kanunlara uymayan biriyle karşılaştıklarında insan maskelerini hışımla yan koltuğa fırlatıp gerçek kimlikleri ve tüm saldırganlıklarıyla arabadan dışarı fırlarlar.

2- Ukala centilmenler;

- İyi şoförlük ve centilmenliğin kullanılan araba markasıyla doğru orantılı olduğunu sanırlar,
- Centilmenliklerinin ödülü olarak sol şeridin yalnızca kendilerine ayrılmış olduğunu düşünürler,
- Kazara bu şeridi kullanmaya niyetlenen yerli marka bir araba şoförüne aniden sağından, içinde cep telefonu elinde, Ray-Ban gözlüklerinin altından göz süzen bir centilmenin oturduğu, son model bir araba geçmiş gibi gelir.
- Bu centilmenler bazı kadınların da (küçük beyinlerinin gramajı ve vücut ölçüleri nispetinde) araba kullanabileceklerini kabullenmiştir.

“Çin'e en büyük ihanet, ne yazık ki içinden, dörtlü çete komplosundan kaynaklanmıştır”, Halkın Kurtuluşu Dergisi

vardır, çocuklara zarar vermez (çocuklar açısından güvenlidir), yakıt veya elektrik istemez, hatta insanları komşularıyla sohbet edebilecekleri bir ortama, sokağa çıkarırlar.

4- Telefon

Gutenberg'in matbaa makinesinden bu yana insan iletişimine ait ilişkin en büyük buluş olan telefon sistemleri listemde bu yüzyılda keşfedilen tek nesne. Hatta, diyebilirim ki, -bilgi çağına rağmen- diğer iletişim teknolojilerine hiçbir zaman yenik düşmeyecek. Faks makineleri, kişisel bilgisayarlar ve bilgisayar ağları, video konferans sistemi ve videokameralar ile CD-ROM'un ayrıca "bilgi çağı"nın tüm diğer sofraları ve enkazın aksine telefonlar insan iletişimin en fazla denenmiş yöntemin -konuşmanın- uzantısıdır.

5- Genel Kütüphane

Genel kütüphaneler şimdiye dek bulunmuş/keşfedilmiş en demokratik kurumlardır. Düşünün! İçeri giren bütün vatandaş/yurttaşların bilgiye eşit oranda ulaşma imkanı var. Bir ömür boyu öğrenme, tamamen ücretsiz. Çevreci bir amaçla düşünülmemiş olmasına rağmen kütüphaneler atıkları en iyi şekilde azaltır. Her kütüphane binlerce kitap ve derginin (şahsi) kişisel mülkiyete girmesini gereksiz kılarak bir orman dolusu ağacı kurtarır. Tüm bu kağıttan tasarruf, aynı zamanda enerji ve sudan da tasarruf edilmesi, su ve hava kirliliğinin önlenmesi demektir. İlke olarak, bu kütüphane kavramı diğer şeylere de uygulanabilir. -Fotoğraf makineleri, video kameralar, teypler, kompakt diskler, temizleme aletleri ve fazla yemek sandalyeleri gibi- böylece toplumun gereksinme duyduğu şeyleri, insanların onlara ulaşabilme şansını düşünmeden azaltır. Örneğin, Mary Land'deki Takoma Park kasabasında bir alet-edevat kütüphanesi var, ve insanlar buradan bir çim biçme makinesi, torna veya balta-çekiç ödünç alabiliyorlar.

6- Bölümlerarası Zarf Dağıtım

İmza Sirküleri? Aslında adının ne olduğunu da bilmem: Hani şu eskiden kalma sarı delikli zarflar vardır, bir iple bağlıdırlar ve üstünde birçok insana dağıtılmak için gerekli isim listesi vardır. Adları her neyse, bunlar modern geri dönüşüm sistemini utandırırlar.

7- Prezervatif

Çok küçük ve kayda değer bir araçtır: çok etkin, ucuz ve taşınabilir. Bazı püriten Yeşiller tekrar kullanılamayışı ve fazla ambalaj gerektirmesinden dolayı yakınabilirler ama bu itirazlar kandomun başardıklarının -AIDS'le savaş ve dünyanın rahatça kaldırabileceği nüfusu dengelemek gibi- yanında hiç kalır.

8- Çin yemekleri

Ağırlıklı olarak pirinç, diğer tahıllar, soya fasülyesi, yerel ürünler ve çeşni olsun diye koyulan biraz balık ve etten oluşur. Çin'liler, Amerika'lıların beşte biri kadar et yiyerek, onları çevreci açıdan daha uygun bir gıda zinciri noktasına getirdikleri gibi, doymuş yağ ve kolesterol tüketimlerinin Amerika'lıların rüyalarında bile göremiyecekleri Ulusal Kanser Enstitüsü ve Amerikan Kalp Birliğinin kabul ettiği uygun seviyelere getirirler. Sonuçta, Çin'lilerde daha az kalp krizi, felç/inme, ve göğüs kanseri görülür. Daha az demir ve kalsiyum olmalarına rağmen, gıda tarzlarının genel niteliği kansızlık ve kemik erimesi riskini azaltır.

Roman okuma merakı

Ahmet Kenan Evren Balıkesir'e giderek liseye devam etmeye başladı. Bu sırada roman okuma merakı kendisini sardı. Ders zamanları dışında mütemadiyen roman okuyordu. Matematik öğretmeni Naci Alev onu roman okurken yakalıyor ve romanı bırakarak derslerine bakmasını öğütlüyordu. Bu usandırıcı öğütler ve üste düşmeler genç öğrenci üzerinde aksi tesirler yapmakta ve onu matematikten de, matematik öğretmeninden de soğutmakta idi. Bu yüzden matematikden kırık not alıyordu. Sınıfta matematikten çok öğrenci bırakan bu öğretmeni diğer öğretmen arkadaşları da eleştiriyorlar ve kendisine "Senin görevin sınıfta çocuk bırakmak değil, onları yetiştirmek, onlarda matematik alanında sevgi ve sempati yaratmak, çocukları başarıya ulaştırarak sınıf geçirtmek " diyorlardı. Ama Naci Alev onları dinlemiyor, yine kendi doğrultusunda gidiyordu. Bu yüzden sene sonunda Naci Alev, Ahmet Kenan'a iyi not vermedi. O da sınıfta kaldı. Sınıfta kalınca da yönetmelik gereğince okuldan kaydı silindi. Onu, okuldan çıkarılmak değil de, arkadaşları olan Muzaffer İpekoğlu'ndan Abidin Talay'dan, Ali Cumalı'dan, Fikri Mengüç'den, Muzaffer Hattatoğlu'ndan ayrılmak üzüyordu.

Vecizeler -Kenan Evren -Hazırlayan Ferit Ragıp Tuncor -Size Dergisi Yayınları.-1983.

"Toplumumuzda bir gelenek olan beşik kertmesi, sakat doğumların nedenlerinden biridir", Haydar Dümen

Eniştenin Çay Bahçesi

Üsküdardan Kuzguncuğa doğru, Tekel deposunu geçince. Sahilden yürürken sağa aşağı doğru bakınca, orda. Yerin altında. Deniz seviyesinde. Küçük balıkçı barınağı. Enişte orda. Çay bahçesi de orda.
Enişte yaşlı. Enişte emekli. 32 yıllık memur. Belediyede sağlık işlerinde, temizlik işlerinde çalışmış. En son Fen işleri müdür yardımcılığı. Ama o hep balıkçı. "O zaman maaş 500 lira. Ben iki günde balıkçılıktan kazanıyorum. 500 lira." Hem memuriyet hem balıkçılık. Balık kalmayınca da çay bahçesi işletmeciliği.
Ama niye "enişte". "Balıkçıların çoğu benim kayınbirader. Adımız kaldı enişte". Eniştenin adı Fikri.
Sadece yazları açık çay bahçesi. Kışın enişte istiharette. Gelin dikmiş çay bahçesinin tül perdelerini. Çay bahçesi değil oturma odası. Fotoğraf çekmek için sandalye üstüne çıkıyoruz. "Kim bunlar" diyor balıkçının teki. "Bir pantalonun temizliği yüz bin lira." Doğru. Burası oturma odası.
Deniz kirli. "Yalılardan ve kuzguncuktaki restorandan atıyorlar çöpleri. İşte şu kayığın sahibi görmüş. Yemin etti."
Rüzgar gülünün altında balıkçılarda hafiften hazırlık emareleri. "Her akşam içerler. Hamsi kızartma var. Geri kalan Alman usulü. Ama balıktayken hiçbiri içmez. Ama dönünce hepsi."
Çayın suyu arıtma cihazından geçirilmiş şebeke suyu. Eniştenin çay bahçesinde "çok özel çay" var.

Erkek, kahveye, meyhaneye yahut bar gibi yerlere gidebilir. Akıllı bir hanım, erkeğini bunların bütününden geri çekebilir... Eğer evin hanımı, kocasını güler yüzle karşılayabiliyorsa... Onun elindeki paketleri alıp yerine oturuncaya kadar yardımcı oluyorsa... Sonra yemeğini, çayını, kahvesini zamanında verebiliyorsa, hele sohbet edecek kadar halden de anlıyorsa, bu erkeğin gözü neden dışarıda olsun?

SOFRA NİMETLERİ
Uygulamalı Yemek Kitabı
Abdurrahman Cerrahoğlu

Belçikalı Ressam James Ensor'un Bu iki resmi arasındaki yedi benzerliği bulun diye sormuyoruz. O zaten belli. Siz ... Ee, Siz en iyisi bize biraz kendinizden bahsedin.

"Albümümüzün tersten çalındığında şeytanın işareti olan altı sözcüğünün çıktığı, tam bir yalandır.", Jimmy Page-Robert Plant

beyaz, gri, siyah, benekli... tavşanlar

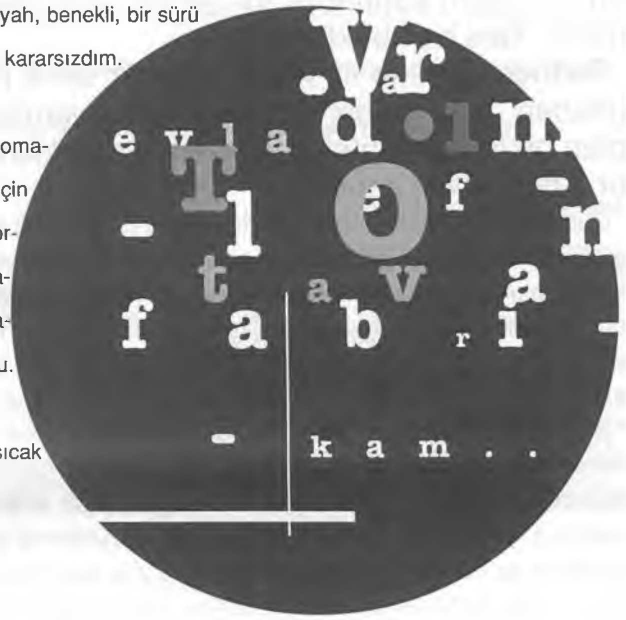
Eski bir arkadaşımı ziyaret etmek için Gebze'nin "Balçık" köyüne gitmiştim. Günün büyük bir çoğunluğunu kahvede oturup okey oynamakla geçirdik. Akşama doğru tavşan avlamak için dağıldık. Ben hayatımda ilk defa tavşan avlayacaktım. Arkadaşımın evine gidip av tüfeklerini aldık. Tekrar kahveye geldik. Yeni tanıştığım diğer çocuklar da gelmişlerdi. Sonra ormana doğru yola çıktık. Orman girişinde ayrıldık. Ellerimizde el fenerlerini sağa sola doğru tutuyorduk. Ortalıkta pek tavşana benzer bir şey görünmüyordu. İki-üç el silah sesi duyduk. Bir arkadaş:

-Kesin vurmuşlardır. Sıra bizde. Bir tavşan vuramazsak milletin diline düşer, bir daha da kurtulamayız, dedi.

Ormanın içlerine doğru iyice gömülüyorduk. Işığı ağaçlara, otlara, çalılara doğru tutuyor, pür dikkat ışığı gözlüyorduk. Tüfeği taşımakta zorlanıyordum. Yürümeye devam ediyorduk. Bir çalılığa doğru koşmaya başladık. Önümüzden tavşanlar koşmaya başlamıştı. İrili-ufaklı, beyaz, gri, siyah, benekli, bir sürü tavşan sağımızdan solumuzdan koşuyordu. Çetin tüfeği ateşlemiş, vuramamıştı. Ben ateş edip etmemekte hâlâ kararsızdım. Galip ateş etmiş, bir tavşan vurmuştu bile. Çalılığa doğru koştuk. Bu kadar yeter deyip buluşma yerine gittik.

Ali ve Muhsin gelmiş, ateşi yakmışlardı. Tavşanı soyup şişe geçirdik. Yer sofrasını kurduk. Rakıları, biraları, domatesleri, yumurtaları, çikolataları, biberleri yer sofrasına yerleştirdik. İçmeye başladık. Muhsin bağlamayı getirmek için köye gitti. Tavşan kızarmıştı. Çetin pay etmeye başladı. En çok payı bana verdi. İlk defa tavşan eti yiyecektim. Korka korka ısırdım. Tavşanın eti çok hoşuma gitmişti. Bağlama geldikten sonra şarkılar, türküler söylemeye başladık. Habire içiyor, şarkılar söylüyor, konuşuyor, gülüşüyorduk. Ben İstanbul'daki hayatımı, onlar da köyde yaşadıklarını anlatıyorlardı. Çok sıcak ve doğallardı. Sabaha doğru uyuyakaldık. Uyandığımızda saat 2'ye geliyordu. Kahveye gidip kahvaltı yaptık. Sonra beni yolcu ettiler. Yeniden gelmem için benden söz aldılar.

Ne zaman Beyoğlu'nda, Ortaköy'de, Taksim'de yalnız başıma içsem, tavşan avını hatırlarım. Hep bu doğal, sıcak insanları ararım. Bütün sıcaklığı ile...

Yolda bir-den...

- Nasıl beste yapıyorsun?

-Yolda yürürken; gece, gecenin ileri saatlerinde...ama daha çok yolda yürürken.

- Nasıl?

-Bir melodi geliyor aklıma ya da yakalıyorum. Onu unutmamak için mırıldana tekrarlaya eve kadar taşıyorum. Sonra eve girer girmez doğru odama ,mandolinime, başlıyorum çalmaya...

- O yeni melodiyi?..

-Evet, ta ki mandolinimden o besteyi duyana kadar çalıyorum.

- Ne kadar sürüyor?

-Bazen yarım saat, bazen saatler, bazen yarıda kopup gidiyor ,ezgi ,yakalayamıyorum.

- Peki o melodi mandolinde çaldığın seslerle çakıştığında...

-O zaman kalkıp bu gördüğün deftere hızla geçiyorum, notalara dönüştürüyorum. Tekrar çalıp tekrar yazıp notalaştırıyorum, bu sırada aynı anda da zaten bir yerlerinde kafamın sözcükler de oluşmuş durumda. Sözleri de kağıdın yukarısına yazıyorum. Sonra sıkıntım bitiyor.

-Sıkıntı mı?

-Evet, melodiyi, besteyi kağıda taşıyana kadar duygu ağırlığı, yoğun bir his yaşıyorum. Bunu ben sıkıntı diye ifade ediyorum

-İlk kez ne zaman beste yaptın?

-On yıl önce bir arkadaşımın doğum gününde. O zengindi ve her şeyi vardı. Ben de ona manevi bir şey vermek istedim, o gün bugündür sürüyor.

-Peki bestelerini dinleyenler, paylaştıkların var mı?

-Evet, arkadaşlar beğeniyorlar. Bir de Dinlence grubu repertuarına aldı, çalıyor. Kerim ve Selim Altınok kardeşler. Ayrıca fazla da ilgilenmiyorum.

- Nasıl?

-Benim için önemli olan duygularımın müzikle sözcüklerle yansıtılması, onları üretmek. Belki çalınırlar belki çalınmazlar. Ama onları üretmek önemli, benden daha çok yaşayacakları da kesin, onlar daha şanslı.

-Peki kaset yapmayı düşünüyor musun?

-Bu ortamda bilmiyorum.

Evet, Turgay Murat Konukluk'la yaptığımız kısa söyleşi sona eriyor. Bursa doğumlu, şimdilik anne ve babasıyla birlikte Doğancılar'da oturuyor. Üsküdar-Beşiktaş motoruna binmekten, denizden hâlâ çekiniyor ama etrafa belli etmiyor...

"Uğurlu rakamımın yedi olması sizi enterese etmez", Ajda Pekkan

Küfür bazlık

Eş adlar: Epidemik koprolali,

kontrlateral söğüş,

inklüzyonlu çuçugamuşi.

Küfür, hava yolu ile insana bulaşan kronik bir ensefalittir.

Etkeni olan virüs, insan salyasıyla çıkar ve diğer insanlara otistik yoldan bulaşır.

Etken virüse karşı bedenin birçok savunma mekanizması vardır, ki bunların hiperaktivasyonu insan canlısının otistik olmasına yol açar. Küfür çok eskiden beri tanınan bir hastalık olmasına rağmen, ancak günümüzde bu satırların -sizin satırlarınızın- yazarı -sizin yazarınız- tarafından insan beyninde ensefalit etkeni olduğu ispat edilmiştir. Yani ben buldum.

Tarihçe: Tarihte ilk küfür, meşhur elma mevzusundan dünyaya intikal hadisesinde Adem tarafından Havva'ya hitaben "göte geldik" özdeyişi ile başlamıştır. Yaratıklarımızda başgösteren ve ilk toplumsal başkaldırı denemesi olan bu ifade muhteremlerin birer maymuna dönüştürülmesiyle sonuçlanmış ve insanlığın evrim süreci başlamıştır (Din-Darwin sentezi).

Günler ayları, aylar mevsimleri, mevsimler... ya işte bi sürü yıl geçer. Artık insan olacak canlının beyni küfür ile tanışmıştır. Kromozomlarına da bulaşır bu pislik. Araya cümle girdi, bir sürü yıl daha geçer ve maymunlar tekamül etmeye başlar. Maymunlar arası inanılmaz bir fuhuş süreci başlamıştır. Maymunluk homo sapiense doğru bilinçsiz ve fakat kararlı adımlarla ilerler. Pepsi içen ve el becerilerini geliştiren maymunlar homo kısmında evrimlerini tamamlar ve ibne hakemlerin nüvesini oluştururlar. Böyle böyle giderken Akif'in "medeniyet dediğin tek dişi..." dizeleri ile maymunluk biter ve insanlık başlar. Sosyolojik birimler kurulur. İnsanlar "biz bi bok yiyemedik bari çocuklarımız" bakterisinin salgınlarına maruz kalırlar ve uygarlaşmak amacıyla eşşek gibi çalışırlar. Bir kısmı evrimlerini orada tamamlayarak eşşek olarak kalır, günümüze kadar gelir. Eşşek zikmek o günlerden kalma "çalışanı çükelim" mantığının bir ürünüdür (Türk-Darwin sentezi). Şimdiki tüketim ekonomisine varışta küfürbazlık önemli bir yer işgal eder. Tarihte binlerce epidemik küfür ensefalitinin tetiklediği ayaklanmalar olmuştur. Maymunluktan kurtulup eşşek olmadan neslini sürdürebilenler memnuniyetsizliklerini küfürlerle dile getirmişlerdir. Padişah onları eziyorsa "sokayım böyle krala" diyenlerin örgütlenmesiyle bazı kazanımlar elde edilebilmiştir. Ne sandınız, yoksa o zamanlar onların yerine düşünen ve karar veren "gerçeklerin er meydanı arena" mı itici güç idi? Başlangıçta kronik beyin hasarına yol açan bir hastalık olarak ortaya çıkan küfür, evrim sürecinde hemen her insanın beyninde olumlu bir merkez olarak haklı bir yer işgal etmiştir. Dedemin dedesinin zamanında garibanların düzene karşı en belirgin ortak paydası küfür idi. E tabi, "medya" yok, "kısa bir reklam arasından sonra şok dosyalar" yok, "bizi izlemenizde yarar var efendim" yok, peki ne var? "Ananın ve avradının ilgili yeri" var, "götünü ısırdığım pezevengin evladı" var, "osurıyım kafanın tepesine" var, var da var. Günümüzde insan canlısının sahip olduğu ender değerlerden biri beyindeki küfür merkezidir. Ne yazık ki, babalar da evrim esnasında boş durmamışlar ve bu merkezi keşfetmişlerdir. Önceleri küfür merkezi beyinden dile serbest salınım şeklinde ulaşırken, babaların uygulamaya soktuğu ağır baskılar karşısında organizma müdafaya çekilmiş ve göt sıkışmadıkça bu merkezden faaliyet sınırlanmıştır. Günler ayları, ... ondan sonra beyindeki bu küfür merkezi artık kontrollü çalışmaya başlamıştır. Evrimde önemli bir yer alan bu gelişmede "kibar virüs" adlı bir mikroorganizmanın etken olduğunu Toriçelli Bey iddia etmiş ve zamanın muhalif kanadı tarafından zikinden tavana asılmıştır. Ancak ağırlığı taşıyamayan çük kopmuştur. Tarihte ilk kez, penisin zannedildiği gibi esnek bir organ olmadığı bu inceleme ile ispat edilmiştir (Toriçelli deneyi).

Artık insan canlıları birbirlerinden hoşlanmasalar bile, kibar konuşmayı öğrenmişlerdir. Bu tekamülün tarihteki ilk örneği Brütüs olayıdır. Beyindeki küfür merkezi evrim sürecinde baskılanmasaydı da serbest salınım içinde olsaydı, Sezar'ın olası son cümlesini ders kitaplarına koyacak müsteşarda göt isterdim ben. Günler, aylar, mevsimler, yıllar geçince bu merkez üstündeki baskılar sanatın inkişafına yol açmıştır. İnsan canlısı hakaretlere bile uğrasa "Tahir efendi bana kelp demiş, iltifatı bu sözde zahirdir"vari şiirlerle savunma yapmışlar, "itikatımca kelp tahirdir" gibi komik saldırılarda da bulunmaya başlamışlardır. Halbuki önceleri benzer durumlarda "Tahir ananı zikiyim" gibi son derece yalın bir anlatıma sahip olan insan canlısı artık ağır baskıların etkisi ile değerli küfür merkezini rötuşlamalara tabi tutmaya başlamıştır. Günler ayları, gel zaman, git zaman, Shapiro isimli bir tıp doktoru Gilles de la Tourret sendromu diye bir hastalık üzerine araştırmalar yapmaya başlamış. Hah... şimdi en can alıcı noktaya geldik. Burayı iyi okuyun. Önce hastalıkla ilgili kısa bilgi. 2-14 yaş grubunda görülüyor ve en belirgin 2 semptomu var. Biri tikler, öbürü küfürler. Hastalık küçük çocuklarda istem dışı davranışlarla başlıyor. İlk görülenler basit tikler. Merkezi sinir sisteminde ekstrapiramidal çekirdekler diye bir yer var. Metilfenidat, dekstroamfetamin gibi bazı kimyasal maddeler bu çekirdekler üzerine inhibitör etki sağlıyor. Bu hastalıkta çekirdekler üzerindeki inhibisyon ortadan kalkıyor. Nedeni bilinmiyor. Bana kalsa etken tatarcık hummasına yol açan "flebotom" isimli bir mikrop ama emin değilim. Neyse, bu inhibisyon etkisi azaldıkça bu merkez huzur içinde çalışmaya başlıyor ve tikler görülüyor. İyi. Shapiro hastalarını incelerken (tam 250 olgu) bir bakmış çocuklar küfür ediyorlar. Tabi Shapiro kibar adam. Terbiyesizler deyip geçiyor. Tikler için ilacını veriyor. Tik ilacı da haldol. Aa... bi bakıyor, çocukların tikleri tık diye kesilmiş. Hepsi mum gibi, ne tik var, ne küfür. Oturuyor ve bu çocukları yayınlıyor. Şimdi bu çocuklar niye küfür ediyorlar da şiir okumuyorlar veya şarkı söylemiyorlar? Demek ki, beyinde küfürler ayrı bir yerde kaydediliyor. Hangi merkez? Sizler artık biliyorsunuz. Anladınız. Bak hepsi doğru. Yalancıya hamamcı Azmi masaj yapsın. İşte tarihçe kısmı böyle. Toparlayalım. Evrimi öğrendik. Küfür virüsünün organizmaya girip yerleştiğini ve evrimle beyinde böyle bir merkez husule geldiğini ve sonradan bazı kötü adamlar tarafından bu merkezin köreltildiğini öğrendik. Bu merkezin tıpta ender görülen bir hastalıkta inhibisyondan kurtulup aktive olduğu hususunu pekiştirdik. Etken virüsün bir şekilde organizmaya girip beyindeki bazı kimyasal maddeleri bloke ederek canlıda dayanılmaz bir küfür etme isteğinin oluştuğunu anladık.

Patogenez: Virüsün vücuda asıl giriş yolu deridir. Kulak, gözbebeği, hava yolu hikaye. Küçük kan damarlarının endotel hücrelerinin sitoplazmasına yerleşir. Burada çoğalıp zaman içinde damarda çatlaklara neden olur. (Ar damarı çatlaması.)

Etyoloji: Virüsün özel bir adı yoktur. Kendi adımı verecem ama götüm yemiyo.

"Evet, arabam sekiz silindirli. Ama bunun ne önemi var?", Merhum Ayrton Senna

Klinik belirtiler: Virüs vücuda girdikten sonra kuluçka dönemi girdiği insan canlısına göre değişiyor. Kuluçka dönemi denir ona. Tavuk sensin. İlk belirtiler ürperme, halsizlik, baş ağrısı, bacak ve sırtta ağrılar ve iştahsızlıktır. 2-3 gün içinde ateş yükselir. 4. günden sonra ateş 40 dereceye kadar çıkar ve canlı iyileşinceye veya ölünceye kadar kalır (Ateşli taraftar deyimi buradan geliyor sanırım). Bu dönem en kritik dönemdir. Virüs ya beyinde inhibisyon görevini layıkıyla yapar ve canlı "mına koyim" diyerek olaylara tepki vermeye başlar, ya da "tırsma" antikorları virüsün mına kor. Bu antikor çok yoğunlaşırsa virüsler ile beraber beyinin de invagine olmasına yol açtığından demansiyel bir tablo ile karşı karşıya kalırız (***Şizofrengi*** , sayı bişey bişey, "Demans" bahsi). Bu iki ihtimalden daha sık görülen durum ise şöyledir: "Tırsma" antikoru ile virüs arasında amansız bir savaş başlar ve yıllarca sürer. Zaman zaman biri diğerine üstünlük sağlar. Sükunet halinde antikor, tepki hallerinde ise virüs galip gelmiştir. Son bir tekrar, birlikte söyleyelim. Canlının tepki vermesi küfür ile başlar. Yeni bir şey öğrenen, şaşıran, üzülen, sevinen insan canlısının ilk tepkisi küfürdür. Ancak bu olumlu insani tepki derhal ekstrapiramidal sistemin baskılanmasıyla cılızlaşır.

Laboratuvar tanısı: Şüpheli canlıdan alınan kan örneği peritonuna şırınga edilerek çayıra salınan eşşeğin davranışlarının izlenmesiyle anlaşılır. Yahut yüksek performanslı likit kromatografi yöntemi ile aynı deneğin mahrem yerine bu likit kaçırılır ve inceleme tamamlanır.

Epidemiyoloji: Epidemik küfür dünyanın her tarafında, bilhassa sıcak iklimlerde görülür. Harp, zelzele, kıtlık yıllarında salgın halini alır.

Tedavi: Ben bu hastalığı pek sevdiğimden bu bahsi öğretmeden geçiyorum.

Korunma: Sanıldığı kadar korkunç bir fenomen değildir. Korunması gerekenler küfürü yiyenlerdir. Bir başkaldırı öğesidir. İnsan beyninde sadece küfürlerin depolandığı özel bir merkez olduğunu düşünürseniz, bireysel ve toplumsal mutluluğun ilk adımı olan bu melekeye daha sıcak ve yumaşak bakabilir, hatta benimseyebilirsiniz. Küfür etmenin günümüzde ağır bir suç ve cezasının da hatırı sayılır olduğunu unutmayınız. Sistem, egonun manevi hasarına karşı bu kadar hassas olamaz. Başka bir nedeni olmalı.

Alayınızı zikim... (Viral etki)

Saygılarımla... (Tırstım)

Alsancak'tan Alaçatı'ya

İzmir. Otomobilin kilometresini sıfırlayıp saat tam 10:25'te yola çıkmak, Alsancak'tan. Çeşme'ye doğru. Hava güzel, bi kaçamak. Yalnız ya da başkalarıyla.

18 .km / 10:45 Eski Çeşme yolu. Sarsıntılar.

29.k / 10:58 Urla levhası sağda.

41. / 11:05 Türk Petrol. Tam karşısında çiçekçi.

56 / 11:15 Sağda bir kahve. Manzara Kahvesi. Hemen ilerde bir duvar. Uçurumla yol arasında. Otomobiller uçmasın diye. Eskiden pek çok araba uçmuş/muş.

59 / 11:25 Yol birden yokuş aşağı. Ne güzel. Haydi, hız. Bunu trafikçiler de biliyor ve radarlarını sağda saklıyorlar, dikkat.

60 / 11:26 Sağda bir telefon kulübesi. Kimsesiz.

61 / 11:30 Piknik alanları solda uzanıyor/uzanır. Dikenli telsiz bir giriş. "Uzunkuyu Orman Piknik Yeri".

71 / 11:37 Sağ ilerimizde birazcık ilk kez deniz görünüyor,. Tepeler arasında.

71 / 12:05 Çeşme. Cezayirli heykelin (bir başka) karşısında park. Lokanta. Közde patlıcan; zeytinyağına yatırılmış bütün olarak geliyor.

82 / 13:42 Dalyanköy. İstanbul-Göksu'yu hatırlatıyor kesin. Dere, deniz, ağaçlar, motorlar.

88 /13:55 Küçük bir mendirek (öteki heykel). Oruç Reis'in heykeli. Denize doğru (öteki heykel). Kahve. Çay.

85 / 15:10 Alaçatı. Önce değirmenleri görünüyor. Dört taneler. Ziyaret. Yürüyüş. Dönüş başlıyor.

94 / 15:40 Çeşme-İzmir yoluna çıkılır. Tam çıkışta "Motorsikletler Dükkanı".

124 / 16:58 Seferhisar kavşağı.

191 /19:15 Tekrar Alsancak.

Evet, sekiz buçuk saat ve 191 kilometrelik bir Mini Week End. Ee.

▪Tavşan kaç.Tavşan kaç yaşında?
▪O saatlerde tazı nerelerdeydi?
▪Köyde kaç tane emekli tazı vardı?
▪Tavşan etinin lezzetli olduğunu kim iddia etti?
▪Kimse çıksın!
▪Ben!
▪Ben de!..
▪Saat kaçta uyandılar?

" İsmet Paşa Lozan'da görüşmelere devamederken Ankara'da dokuz doğuruyorduk", Falih Rıfkı Atay

Heykeller nereye bakar

Biz geçerken onlara

onlara bakarız da, onlar, her zaman kıpırtısız, zamanda nereye bakarlar, bizi mi, nereleri seyrederler, aylar yıllar boyu, değişmeksizin?:

Emirgan parkında çimentodan yapılma **Genç Kız**, ağaçlara, çimenlere,

Beşiktaş Meydanı'nda **Barbaros Hayrettin**, top oynayanlara,

Altıyol'daki **Boğa**, betona, toprağa, bazen de önünde dolaşan kırmızı güvercinlere,

Üsküdar meydanındaki **Aslan**, martılara, geçen gemilere, telaşlı kalabalığa. Kitlelere bakar kitlelere,

Kadıköy. Elindeki tepsi içinde **Balıklı Adam**. Denize, Haydarpaşa'ya,

Yeniköy'de yolun kenarındaki duvarda dizili **Aslan Başları**, karşıdaki Honda bayiine, üçüncü kat balkonlarına yiyecek gibi,

Bozöyük'e girerken girişte **Boş Eşek** yere,

Bayrampaşa meydanındaki **Üç Yunuslar**, şaşılar. Birbirlerine,

Rumelihisarı'ndaki Orhan Veli'nin **Martısı**, biraz sağa ama denize değil, karaya (mı)?

Çiçek Pasajı üzerindeki **İki Genç Kız** karşıdaki iki sakallı erkek başına ve "Little Italy" yazısına,

Bebek parkındaki **Fuzuli** yana ve yere ve de üstelik kısık gözlerle,

Bursa'da bir **At** var, arada bir kıpırdar, ee tabi huylanır hayvan. Eskiden ovalara bakardı. Şimdi önündeki binalara,

Kumla'da bir **Eşek** heykeli var, boz değil boş eşek. Öyle yere bakar. Jokeyi iner inmez, heykeltraş fırsattan istifade patlatmış heykelini. Bu yazının ikinci boş eşek heykeli.

Ankara'da **Avuç** , aya bakar. Allah ona sadaka olarak yağmur verir. O da arada bir,

Sultanahmet köşesindeki **Aslan**, bayiiden gazete dergi alanlara ters ters,

Nemrut'ta **Aslan Başları, Kral Kafaları**, beklerler. Güneşin doğuşunu. Güneş de zaten doğar. Onları mı bekletecek? Hiç...

Erdek. Narlı köyü. Kıyıdan yazlıkçıların evlerine doğru giderken tam sahilde. **Denizkızı**. Balık kuyruğunun üzerinden yazın kalabalığa, kışın boş kumsala,

Nevşehir. Derinkuyu kasabasında bir park adı. Kültür. Birçok **Kadın**, sağa sola (hâlâ) bakmaktalar mı?

Tarabya. Ahşaptan **Tahtadan Aile**. Her yere bakıyor, banklara, kirli denize, kavşağa, çınarlara, otomobillere... N'apsın?

Sıhhiye. **Üç Geyik**, Ulus'a doğru dikkatle. Ulus'tan avcı mı gelecek? Hah...

Bremen. **Mızıkacılar** sırayla, Horoz, Kedi, Köpek, Eşek tam karşılarına ya...

Zincirlikuyu. **Akdeniz**. Dilimlere ayrılmış gövdesiyle göğe, inşaatlara, en çok da sabırsız şımarık binlerce otomobile doğru

Gobi çölü. Moğolistan. Birçok **Dinozor**. Kurak ve çorak topraklara yarı şaşkınlıkla...

Anıtkabir. **Aslanlar**. Kravatlara, üniformalara,

Marmara Adası. Gündoğdu köyünün ilerisinde kıyıdan biraz uzakta. Yerde bir mermer blokun üzerinde **Makas** kabartma heykeli. Göğe bakar. Kesip yıldız yapacak...

Benim on numaralı formam uğurumdur, neden vermiyorlar ?", Tanju Çolak

Kapkaranlık yine

Londra

Hiç dışarıya çıkmak istemedim çünkü evimin duvarları beyaz benim. Pencerelerin içlerinde çiçeklerim, çakıl taşlarım var. Akdeniz eviyMİŞ GİBİ. Zaten burada her şey MIŞ GİBİ.

Londra'nın Türkiyeliler tarafından keşfedilmesinin geçmişi pek fazla değil. Son beş yılda yoğun bir göç yaşandı ve Londra'da yaşayan Türkçe konuşanların sayısı yaklaşık 70-80 bine çıktı. Son gelenler birbirine komşu üç bölgeye yerleştiler. Caddeler, bizim bakkallar, tatlıcılar, berberler, çiçekler, kebapçılar ve derneklerle dolu. Camileri de unutmamak lazım tabii. Yani aynen TürkiyeyMİŞ GİBİ. Aralarda İngilizce konuşan insanlar da dolaşıyor ama olsun, onlar da turistlerMİŞ GİBİ zaten.

Gelenlerin bir kısmı para kazanmak diye çıkmış yola. Gündüzleri fabrikalarda, dükkanlarda çalışıyor Türkiyeliler, öğle tatillerinde kebap yiyorlar. Akşam olunca herkes eve televizyonun başına çünkü çoğunun çanak anteni var, yani Türk televizyonları izleniyor. Mutlaka Tarkan, Yoncimik ve İbrahim Tatlıses dinleniyor.

Bir de buraya gelmek durumunda kalmış olanlar var. Onlar da günümüz yaşamının zorunluluklarını yerine getirmenin yanında, yani çalışmak ya da okula gitmek gibi, zamanlarının büyük bir bölümünü derneklerde geçiriyorlar. Gösteriler düzenleniyor. Polis baskısı falan olmadığından en küçük farklılıklar bile bu grupları ayrıştırıveriyor. Böylece her dernek kendi gösterisini yapar hale geliyor. Londra sokaklarında 50-60 kişilik onlarca grup cirit atarak Türkiyeli insanları, kafa bulandırmadan, Türkiye günceline yakın tutuyor. Bu arada sokaklarda atılan ve duvarlara yazılan Türkçe sloganlar da şaşkın bakışlı İngiliz halkını durumdan haberdar ediyor. Sanki Türkiye hiç değişmeden orda öylece duruyormuş, burada yapılan gösterilerden ve toplantılardan çıkacak sonucu bekliyorMUŞ GİBİ.

Türkiye'nin "ilkelliğine" dayanamayıp kendilerini dışarıya zor atanlarda ayrı bir hikaye tabii. Onlarda kendi "çok boyutluluklarını" İngiltere gibi "çok gelişmiş" ülkelerde yaşatmayı uygun bulmuşlar. Anadolu kültürünün "feodalliğinden" yaka silken bu insanlarda özgürlüklerini bacakaralarında yaşıyorlar. Çok boyutluluklarını bütün dünya aleme ilan etmek için otantik giyinmeye özen gösterirken mutlaka ve mutlaka batı müziği dinliyorlar. Hemen bir İngiliz sevgili bulup Türkçe konuşmamaya dikkat eden bu insanlar, batıda yaşamayı bir ayrıcalık sanıyorlar, sanki bir bok varMIŞ GİBİ.

İngiltere'ye çok kısa süre için "ufkunu" genişletmeye gelenleri de unutmamak lazım. Bunlar da, bir ya da iki yıllığına okullara ya da kurslara gelip beş yıl sonra "önümüzdeki yaz gidiyorum" planları yapanlar. Bu son grub Türkiye'den ne kaçmış ne de orada yaşayamamak gibi bir derdi var, ama insan işte, rahata alışmış. Londra'da yerleşik olmamaya çalışan bu insanlar da Türkiye'ye dönme eylemini bir türlü gerçekleştiremiyorlar. Sanki kendini ne Türkiye'de ne de İngiltere'de hissetmek hayatMIŞ GİBİ.

Sözün kısası, hikaye burada da aynı. İnsanlar, hayaller kurMUŞlar ve bunlarla yola çıkMIŞlar. Ama gelMİŞler bakMIŞlar ki, işin aslı başka. Ne yapsınlar şimdi yani, hayal kurmaktan başka bir şey bilmiyorlarMIŞ, ayrıca çok da yorgunlarMIŞ. Zaten o sihirli değneğin ortaya çıkmasının da eli kulağındayMIŞ.

1995-100. kutlama yılı

Bakalım önümüzdeki yıl Gilbert Kaplan ne yapacak?

O da kim mi? Kaplan Amerikalı. Aslen muhasebeci ama sonraları müzikle ilgilenmeye başlar, daha doğrusu Mahler'le. 1982'de İlk kez New York's Lincoln Center'de bestecinin 2. Senfoni'sini yönetiyor. Ve ardından ilk eleştiri gelir: "Eser çeyrek asırdır rastladığım beş ya da altı mükemmel icradan biri". Ertesi yıl bu icrayı 'New York's Daily News' 83'ün en iyi on konçertosundan biri seçer. Kaplan sadece ve sadece bu senfoniyi, Mahler'in 75. ölüm yıldönümünde tüm dünyada bu eseri yönetir. Nerelerde mi? Her yerde. Cardiff Festival, Tokyo, Rio, Budapeşte, Stockholm, Meksiko City, Kopenhag, Carakas'da. Evet, Kaplan, Mahler'in 2. Senfoni'sindeki ruhu dünyada gezdirir. Mahler'le ilgili yazılar, denemeler, araştırmalar yapar. Ayrıca iki odalı küçük bir kulübenin de müze yapılmasına da önayak olur. Neden mi? Evet, gelelim Mahler'e.

Gustav Mahler, 2. Senfoni'sini ilk kez 1895 Aralık ayında Berlin'de yönetir. Sonra 1908 Amerika ve 1910'da Paris'te. Mahler'in (1860-1911) "gerçek birinci senfonim" dediği Symphony No: 2 in C minor'e ("Resurrection / Diriliş)" 27 yaşında başlar, 34 yaşında bitirir.

Mahler bu senfoninin çalışmalarını Avusturya, Atersee gölü kıyısında küçük bir kulübede gerçekleştirir. Kulübe 15 metrekarelik bir odadan ibaret. Üç duvarındaki pencere ve bestecinin gelirken getirdiği iki kedi yavrusu. Pencereleri sımsıkı kapalı. Ses girmesin diye. Notaları kağıda dökme süresinde süresinde kesinlikle içki içmez. Sabah çalışmalarından sonra arada birkaç cigar sadece. Öğleyin ailesi ile yemek yer. Arada kızkardeşlerine yüksek sesle Nietzsche'den okur.

Kardeşleri, köylüleri ve çocukları kulübeden özellikle uzak tutarlar. Civardaki tüm küçük ve büyükbaş hayvanların boyunlarındaki ziller çıkartılır. Parlak kumaşlarla örtülü yeni korkuluklar konulur kulübenin etrafına, kuşları kaçırmak için. Kesinlikle ses olmamalı. Hiç ses istemez Gustav. Arada dinlenmek için pikniğe çıkar, Justine ve Emma ile. Piknik sırasında küçük not defterine notlar alır. Ve sonuç; 125 müzisyen 139 enstrüman ve 200 sesli koro. Bestecinin dediği gibi çalışmaları sırasında hep Beethoven'in 9. Senfoni'si ile yarışır kafasında. Beşinci bölümdeki inanılmaz güzel, sonsuz kadar güçlü Soprano Solo'ya aşırı dikkat. Evet, kısaca karmakarışık çağımızın okunaksızlıklarında 1995, bir senfoninin 100. doğum yılı.

" Etil alkole onbir miligram klorofor ekelediğimde garip bir buhar çıkmaya başladı", Madam Curry

Antalya'da 31 inci [festival]

Bir festivali daha geride bıraktık.

Gerçekten de gittikçe gerileyen festival, niye bir türlü ilerleyemediğini sormaktan bitap düşmüş olacak ki, bu yıl yapılanların en geri olanıydı.

Her yıl büyük iddialarla Antalya'da jüri karşısında yarışan filmler, bu yıl "yarışmasak daha iyi olur" havası içindeydiler. Sanırım bunların bazıları kendilerine "filim" denmesinden rahatsız oluyorlardı. Çünkü bir yerlerden duyduğuma göre, film denen şeyin yapıldıktan sonra, sinema salonu,seyirci falan gibi bazı detaylara ihtiyacı oluyordu. Gerçi bunlar bizde pek bulunmazdı ama olsun, birkaç şaşkın Antalyalı kazara bir pop müzik konseri sonrası ihtiyaç gidermek için son tadilatı 1950'de yapılmış bir salona girebilirdi.

Şahsen bu salonlardan birinde seyrettiğim Yavuz Özkan'ın "Yengeç Sepeti" filmini, sinemanın ses düzeninin harikalığından olacak, Japonca çektiğini düşünmüştüm. Sanıyorum bu sebeple aynı şaşkınlığa düşen biz sinemacılar haricindeki üç buçuk seyirci de başladığının onuncu dakikasında, 'başımıza tuhaf bir şey geldi!' diyerek filmi terk etmişlerdi. Bence bu filme gidenler şanslıydılar. Eğer "Balkan Balkan" isimli yarışma filmine gitselerdi Türklerin nasıl Macarlaştıklarını görüp daha da morallerini bozacaklardı. Neyse, Allahtan "Yumuşak Ten" falan gibi yeterince "Türk filimler" vardı da sokaktaki insan böyle filimlerde sesemese bakmıyordu. Maksat muhabbet olsundu.

31incili Antalya pop müzik... pardon film festivali, bu yıl da İstanbul'dan özel olarak kalkan içi artist dolu uçağın Antalya'ya gelişiyle renklendi. Dedeman otelindeki gerçekten iyi odalarımıza çıkan bizlere öğleden sonra 15:30'da "SEVGİ KORTEJİ" ne katılmak üzere aşağıda olmamız tembihlendi. Bendeniz daha önceki kortej maceraları nedeniyle önceden tedbirimi almış ve İstanbul'dan özel olarak getirdiğim kortej kıyafetimi çekmiştim. Şimdi bu tanımlama biraz acaip gelebilir, yalnız bunu ancak daha önceki yıllardaki tecrübeliler bilir.

Efenim, bu kortejin manası halkla bütünleşmektir. Yalnız bu bütünleşme bazen azıcık ileriye gider ve siz, sizi gerçekten seven seyircilerinizle mıncık-çimcik iç içe olursunuz. Yalnız onların size masumane dokunma isteklerinin ölçüsü bazen şaşar ve size bir daha öyle "Müjde Ar" gibi oranız buranız açık giyinmemeyi öğretir.

Geçtiğimiz yıllarda biz bu sevgi kortejine karpuz tarlalarından getirilen traktörlere bindirilerek katılıyorduk. Şahsen ben kendimi patlıcan falan gibi hissediyordum. Fakat son iki yıldır üstü açık ciplere bindiriliyoruz. Doğruyu söylemek gerekirse bu kortej işi biraz yorucu oluyor. Çünkü otelden belediyeye kadar normalde iki dakikada gidilen yolu biz bir buçuk saatte alıyoruz. Bir taraftan aşırı sıcak, diğer taraftan sevgili Antalyalılarla bütünleşme, yüzünüzün ifadesinin yarım saat sonra donmasına sebep oluyor. Fakat varsın donsun, altınızda üstü açık süslü araba, sağınız solunuz onlarca insan, istikamet belediye binası, yüzünüzde donmuş gülüş, eee... ben bu korteji kendimi Tansu zannedip tamamlarım vallahi.

Belediyeye vasıl olduktan sonra arabalardan inerken Sevgili Antalyalılarla bir daha bütünleşiyor ve kendimizi yukarıya atıyoruz.

Binanın terasında sizi yeni bütünleşmeciler bekliyor. Pek çoğunun elinde fotoğraf makineleri var. "Resim çekinebilir miyiz?" diye yanınıza geliyorlar. Ben bu resim çektirme fiilinin nasıl resim çekinmeye dönüştüğünü anlayamadan karşılıklı çekiniyoruz. Bu resim çekinme işi yüzüncü resimden sonra çekilmez oluyor ama yapacak bir şey yok, birine evet diğerine hayır olamayacağından devam ediyorsunuz.

Bu arada Antalya'ya yerleşmiş tecavüzcü Coşkun kardeşimiz binanın terasından aşağıda birikmiş Antalyalılara sufle vererek hepimizin adlarını bağırtıyor, biz de sevinç çığlıklarıyla onlarla bir daha bütünleşiyoruz. Bu arada Allah onlara da bizlere de sabırlar veriyor. →

" Bizim için on iki eylül transformasyon döneminin miladıdır", Turgut Özal

Biraz daha kalıp kaçarcasına hep beraber otele dönülüyor binbir zorlukla. Gene odalara çıkmadan önce saat 19:30'da yat limanındaki açılış kokteyline katılmak üzere lobby'de olmamız tembihleniyor. Bu kokteylin yeni bir "bütünleşme paketi" olduğunu daha sonra öğreniyoruz da, sokağın ortasında kokteyl yapmanın mana-ı ehemmiyetini kavrayamıyoruz.

Festival boyunca iki tane olduğu rivayet edilen ama hep bir tanesi gelebilen otobüse biz kadın oyuncular kokteyl kıyafetlerimizle biniyoruz. Fakat otobüs şoförü bizi, daha fazla ilerleyemeyeceğini söyleyerek yat limanının tepesinde bırakıyor ve önde Türkan (Şoray), arkada ben, topuklu pabuçlarımız ve uzun elbiselerimizle yuvarlana yuvarlana karanlık iki-üç yüz basamağı iniyoruz. Tabii bu karmaşada da resim çekinmeciler ve sizi öpenler bu fırsatı kaçırmıyorlar.

Yat limanına indiğimizde kan ter içinde kalan kadın oyuncular adeta denize düşmüş gibi görünüyorlar. Ve bir anda ne yapacağımızı bilmez halde sağa sola bakınırken yaklaşık onuncu saatine giren öpüşme, resim çekinme faslına devam ediyoruz.

Uzaktan limanın bir ucuna kurulmuş "TÜRK HOP MÜZİĞİ" konseri sahnesinden "bandıra bandıra ye beni" nağmeleri yükseliyor. Daha sonra sahne alan başka bir sanatçı arkadaşımız bu karmaşada en önde oturup onu seyretmediğimiz için "biz buraya onlar için geldik ama onlar beni seyretmiyor" edebiyatı ile bizleri yuhalatıyor. Yalnız bizde yuh-muh duyacak hal kalmamış, ben kendi adıma yaklaşmakta olan elleri fotoğraf makineli otuz-kırk kişilik yeni bir grup görünce bu bütünleşme işinin mokunun çıktığını düşünüp o sırada denize gerçekten düşmesine on metre kalmış Türkan'ı da kurtarma fikriyle görevlilerden birini arıyorum.

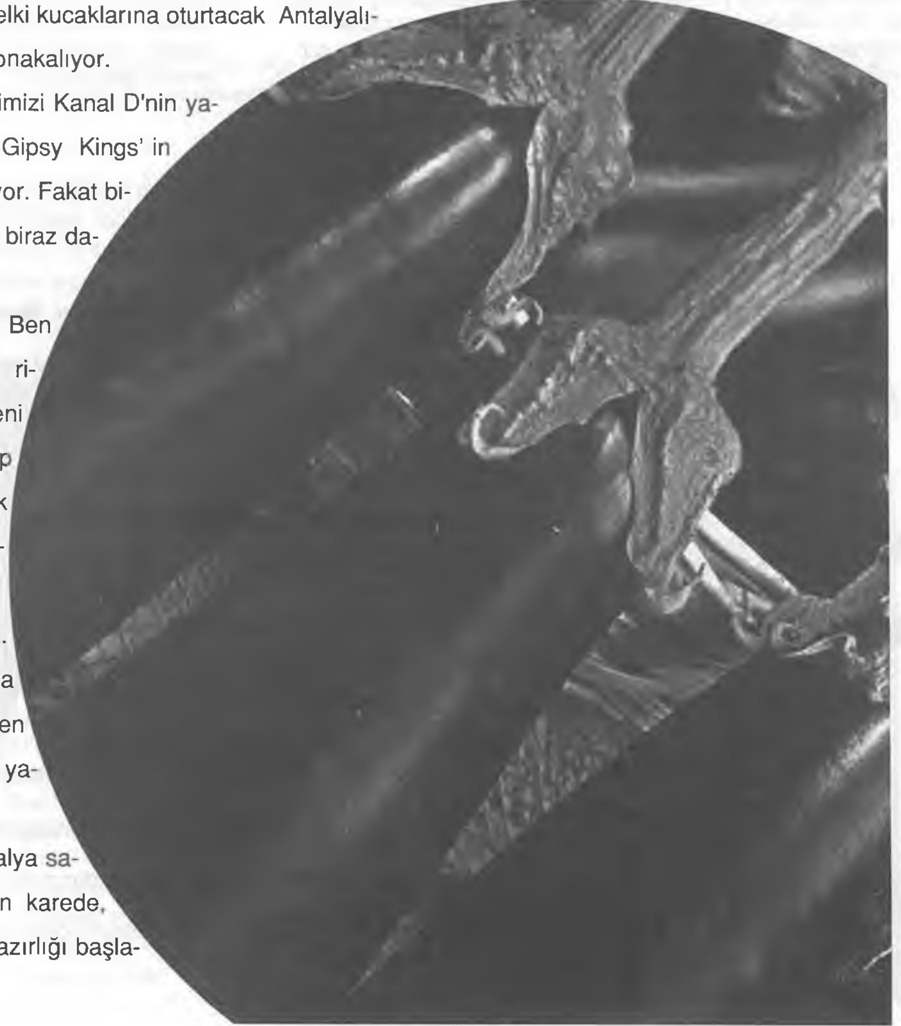
O sırada karşılaştığım Tanju Gürsu'ya bu isteğimi belirttiğimde: "Yahu başkan biraz daha halkın arasında kalmanızı istiyor" diye cevabımı alıyorum. Ben de Tanju'ya on saattir Antalyalıyla fazlasıyla bütünleştiğimizi, eğer arzu edilirse biraz da çevre illerle bütünleşmemizin daha iyi olup olmayacağını soruyorum ama anlaşılan onda da hal kalmamış olacak ki, bu isteğimi başkana iletmiyor.

O sırada eli telsizli bir bey kendini tanıtıyor ve Emniyet Müdürü olduğunu söyleyerek bizlere yardımcı oluyor. Kendisi sanatçılarla halkın çok fazla karıştığını, güvenlik açısından da bunun mahzurlu olabileceğini gayet kibar bir dille belirterek arzu edenleri oradan otele gönderiyor. Bazı arkadaşlar olup biteni canlı yayınlayan Kanal D'ye ayıp olur endişesiyle biraz daha orada kalıyorlar.

Ertesi gün herkes otelde bir yerlere dağılıyor. Genellikle kahvaltı, öğle ve akşam yemeklerinde açık büfe başında biraraya geliniyor. Bu arada bilumum paparazzi, çaparazzi, top secret, manşet, munşet programlarına birbirinden cazip Türk sineması programları hazırlayan magazinci arkadaşlarımızla da bütünleşiyoruz.

Geçtiğimiz yıllarda yarışmacılarla aynı otelde kalabilen jüri üyelerini bu yıl hiç ortalarda göremiyoruz ve öğreniyoruz ki, onlar sakın ola ki kimseden etkilenmesinler diye Sheraton otelinde cezaya kalmışlar. Beş gün boyunca yiyor, içiyor, hoş geçiyoruz. Arada bir Atıf Ağabey'le (Yılmaz) sinemayı kurtarma konuşmaları yapıyoruz. Genellikle benim moralsizliğimi onun şirince çabaları yükseltiyor. Usanmadan "Valla fıstıkçım, çağa ayak uydurmak lazım, devir seks ve şiddet devri, anca bu filmler iş yapar" diyerek iknaya çalışıyor. Kibarca "İstemem, mersi" diyorum. Ama Atıf Ağabey soyadı gibi "Yılmaz".

Anlaşıldığı gibi sinema hayrına geçen beş gün sonunda jürinin cezası da bitiyor. Zar-zor seçecek üç film bulunuyor ve hayırlı haberlerle dolu final gecesine geliniyor. Aman geç kalmayın tembihleri ile odalara çıkıp gene allanıp pullanıyoruz. Bizim otobüs aşağıda. Yine bir tane. Kafası kızan taksiye, diğerleri otobüse balık istifi. Otelin bahçesine geldiğimizde, sözüm ona, oturmak için bizlere ayrılmış yerlere oturmuş Antalyalıların "sıkıysa kaldır" bakışlarıyla karşılaşıyoruz. Bata çıka birkaç arkadaş bahçenin en arkasına geçerek bizi belki kucaklarına oturtacak Antalyalıları kollarken birkaç kişi halimize acıyıp yer veriyor. Sona kalanlar ise donakalıyor.

Ödül töreni başlamadan önce sunucu arkadaşımız Korhan Abay hepimizi Kanal D'nin yapacağı canlı yayın sayesinde aydınlatıyor. Ve geceyi İspanya'dan gelen Gipsy Kings' in amcazadeleri "Los Bilmemnegos"ların canlı konseriyle açacağını söylüyor. Fakat bizim Los'lar itiraz ediyor, canlı olamıyor, neyse, bantta anlaşıyorlar çünkü biraz daha anlaşamazlarsa canlı yayın cansızlaşacak.

Los'lar söylüyor, Antalyalılar ayıp olmasın diye coşmuş gibi yapıyor. Ben Gipsy Kings'in bunlarla eğer akrabalığı varsa selamı sabahı kesmelerini rica ediyorum. Allahtan sahneye fazla yapışmıyorlar. Ardından ödül töreni başlıyor. Alan alıyor, alamayan üzülüyor. Tören sonrası gene bir pop müzik konseri başlıyor. Canlı yayın ekibi memnun. Korhan işi ufak tefek sürçmeler dışında kazasız bitirmenin rahatlığı içinde. Otelin bahçesi yavaş yavaş yat limanına dönüşürken otelden ayrılıyoruz.

Otele döndüğümüzde arkadaşlarımızdan bulabildiklerimizi kutluyoruz. Bu gece kimseye tembih yok. Çünkü ertesi sabah dönülüyor. Kahvaltıda herkes birbiriyle vedalaşıyor. Herkeste önümüzdeki yılın endişesi şimdiden hissediliyor. Kimbilir, belki de filmsizlikten bu beğenmediğimiz festivali yapamayız.

Ekipten ayrılıyorum ve yazın son güneşinden istifade için kendimi Antalya sahillerinden birine atıyorum. Güneşin altında gözlerimi kapatıyorum ve son karede, sinemacısıyla, organizasyonuyla, içeriğiyle şimdiden bir yıl sonrasına hazırlığı başlamış yeni festivali görüyorum.

"Siz Amerika'daki gökdelenlerde onüç numarası olmadığını biliyor musunuz?", Serpil Barlas

Bir Kenti Gözlerden Okumak

Hiçbir sözcüğün ve kavramın kendi, gerçek anlamında kullanılmadığı bir kent hangi sözcükler ve kavramlar ile anlatılabilir? Sözcükler ve kavramlar yetmiyorsa gözlerde aramalı belki de Diyarbakır'ın anlamını ve değerini.

Peki, kimin gözüyle anlatılmalı bu kent? İpragaz, Aygaz bayilerinden aldıkları tüpleri, üzerine bir hoparlör ile bir teyp taktıkları el arabalarına koyduktan sonra aynı kahvehanenin önüne park ederek içeride okey oynayan gizli işsizliğin simgesi tüpçülerin gözüyle mi?

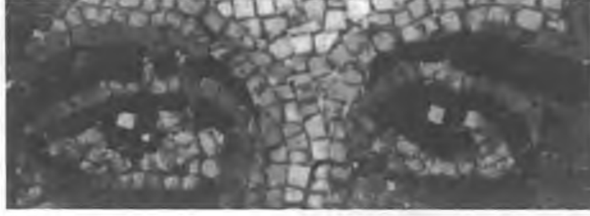
Sokakta kaç tane olduklarını saymanın olanaksız olduğu, habire teybin tuşuna basıp kaçarak bütün mahalleye herkesin bildiği ve herkesi sinirlendiren reklam seslerini çıkaran çocukların gözüyle mi?

Yollardaki çöp kutuları toplatılmış bir kentte yaptığı çevre programında yollara çöp atmamayı öğütleyen radyo sunucusunun gözüyle mi?

Olağanüstü parası ile aldığı arabasını, kimsenin karışmaması için balkondan, pencereden gözleyen memurun gözüyle mi?

Her oyunda tiyatro fuayesinde insanlara görünmeyi sosyallik sayanların gözüyle mi?

Akdeniz'in doğusundaki küçük bir kentten lise mezunu olarak geldiği bu kentteki ikinci yılında, "Bizim oralara göre burası benim için büyük bir kent" diyen ve bu kentteki altıncı yılının sonunda "Bu kent beni boğuyor. Fazladan bir gün bile kalmaya tahammülüm yok" diyerek bu kentten doktor olarak giden, iki yıl sonra da kendi kentine tayinini çıkartan kızın gözüyle mi?

"İntihar çok büyük bir iddia. Kısaca yaşama dair her şeyi biliyorum demek olur bu" diyen üniversiteli gencin gözüyle mi?

İstanbul'a iki saat uzaklıktaki şirin sahil kasabasından çıkıp dört yıl Ankara'da tiyatro eğitimi aldıktan sonra, o ana değin hiç görmediği, adını bile anmadığı bu kente gelip beş yıla yakın bir süre kaldıktan sonra da hep özlemini duyduğu İstanbul'a giden ve her fırsatta "O kentteki dostlukları özlüyorum" diyenin gözüyle mi?

Her fırsatta bu kenti horlayan, ama bu kentte olduğu için aldığı yüklü maaştan da vazgeçemediğinden bu kentten gitmeyenin gözüyle mi?

Bu kentli olduğunu inkar edişini, özen gösterdiği konuşmasında heyecanlandığı anda genizden gelen sözcüklerle ele verenin gözüyle mi?

Ölmemek, hep korkuyla yaşamamak için köyündeki evini, tarlalarını bırakıp karısı ve dokuz çocuğunu alarak bu kente gelen, çiftçilik ve hayvancılıktan başka bir iş bilmeyen, kızlarını bir milyon lira aylık ile çocuk bakıcısı olarak çalıştıran, oğulları ise iş olduğu takdirde hammallık yapmak için amele kahvehanesinde iş bekleyen adamın gözüyle mi?

"Herkesin biraz "faili" olduğu / "Meçhul" bir cinayetim şimdi. (A. Hicri İzgören, "Çığlık" şiirinden) diyen, bu kentte yaşayan şairin gözüyle mi?

Meraklısına Rehber...

Gökyüzü Sarmaşıkları

İstanbul'da sokakları yukarıdan aşan sarmaşıklar ve de asmalar vardır. Birden karşımıza çıkarlar; (hele şimdilerde kırmızıları sarıları ile) sokağın gökyüzüsüne asılıdırlar. Acaba nerelerde bulunurlar: Beşiktaş Balıkçılar Çarşısı'nın hemen ardındaki sokak / İstiklal Caddesi'nde İpek Sokak'ta Havagazı Şirketi'nin karşı yanında / Boğaziçi, Arnavutköy iskelesine çıkan sokağın köşesinde / Tarlabaşı ile Kasımpaşa arasında ara sokakta / Karaköy Kilisenin yanı Tahsin Sokak / Cihangir Havyar Sokağın arkalarında taksi durağına doğru/Kadıköy Sular İdaresi yanı/ Beşiktaş Kireçhane Sokak / Şişli Bemsey'in karşısında / Aksaray Migros ile cami arası sokakta Balkan Köftecisi'nin yanı / Ortaköy'de caddeye bakan Osmancık Sokak / Taksim'den Unkapanı'na inerken hemen sağda İstanbul Sanat Merkezi'nin Manastır Sokağı'nda/ Üsküdar'dan Kuzguncuk'a doğru giderken Tekel Deposu otobüs durağının hemen yanındaki küçük aralıkta küçük iskemleli küçük çay ocağının üstünü örten yeşil yapraklar bu kez iki duvar arasını örmüşler...

Çıkardım ondörtlümü ve hedef gözetmeksizin ateş ettim", Veli Can Oduncu

Kaos Teorisi ve Vehbi Koç

Vehbi Koç 1920 yılında iyice incelenebilseydi, matematikçiler Kaos Teorisi'ni daha o zamandan tartışmaya açar ve bugüne kadar sonuçlandırmış olurlardı. Şimdi bu teorinin hala netleşememesinin acılarını çekiyoruz günlük hayatımızda...

Vehbi Bey, millet birikintisi üzerinden geçen kamyonun etrafa saçtığı insanlardan biri değildi. O eski günlerde, düzensizlik tüm yurtta hüküm sürüyordu. Henüz varlığa kavuşmamış, bir biçime girememiş, genç Türk Cumhuriyeti olmaya aday Anadolu'da, geometrik düşünen insanlar da yok değildi. Vehbi Koç bunlardan biriydi. Biliyordu ki, kaosdan düzene geçişte, geometrinin düzeni sağlayıcı rolünün büyük etkisi vardı. Kaosun içerisindeki Anadoludan bir düzen, yani genç cumhuriyetimizin çıkacağını varsayıyordu. Yoksa, gider İstanbul'da tıpkı Ahmet Emin Yalman gibi Batıcı bir yaklaşımla, modern hilafeti (meşrutiyeti) savunurdu.

Matematikçiler bugün hala düzen ile kaos arasındaki büyülü ilişkiyi anlamaya çalışıyorlar. Ama aynı zamanda Vehbi Koç da hala anılarını yayınlamadı. Ölmeden önce de yayınlanmasını istemiyor. Bu anılarında, kendisinin yaklaşık 75 yıl önce çözdüğü 'düzen-kaos ilişkisi'ni satır aralarında vereceğini hissediyoruz.

Şimdi, Vehbi Koç'un, bizim bile henüz tam vakıf olamadığımız karmaşık Kaos teorisini o zamandan bildiğini ileri sürmek ne saçmalıktır dediğinizi duyar gibi oluyorum. Bunun doğru olduğunu söyleyemeyeceğim. İster inanın ister inanmayın, ünlü Kaos kaşiflerinden Mandelbrot, kaosun dünyanın en basit şeylerinden biri olduğunu göstermiştir. Bunun için dünyaya biraz farklı bakabilmek yeterlidir.

Bakabilmek, dedim. Bunun altını çizmek istiyorum (**Bakabilmek**), çünkü birazdan bu konuya yeniden döneceğim. Ama önce bir saptama yapmak istiyorum : Siz hiç Vehbi Koç'un gözlerine dikkat ettiniz mi ? Vehbi Koç'un gözleri bizim gözlerimize benzemez. Derin bakışlar vardır, yanları hafif tombuldur. Halk arasında "torba göz" derler. Bu, göz bölgesindeki deride normal faaliyetin üzerinde bir hareketliliğe işaret eder.

Ben bu torba gözlerin yaşlılıktan kaynaklandığını düşünüyordum. Ama geçenlerde bir dergide rastladığım Vehbi Koç'un bir gençlik resminde, aynı gözleri dehşetle gördüm. Demek ki diye düşündüm, bu gözlerdeki olağanüstü aksiyon o zamandan beri var.

Bu saptamadan sonra tekrar dünyaya farklı bakabilmek mavzuuna dönebiliriz. Mandelbrot, kaosun dünyanın en basit şeylerinden biri olduğunu 1977 yılında tüm dünyaya gösterirken şunu demişti: " *Nesnelere ve şekillere bakabilmek, resimlerle konuşmak gerekir. Benim çalışmamın en önemli yanı, gözü bilime geri getirmek olmuştur."*

İşte bilimde gözün rolünü Mandelbrot bu sözlerle ifade ediyor. Şöyle diyelim: Bilim ne yapar; **varolan** olguları inceler, sınıflar, çarpar, toplar, böler ve matematiksel formüller haline getirir.

Peki **bilinmeyen** olgular üzerinde aynı şeyleri yapabilir misiniz ? Bilemediğimiz olguların matematiğini nasıl yapabiliriz ? Bilinmeyen şeyleri nasıl sınıflar, çarpar. böler, toplar, böler ve matematiksel formüller haline getirebiliriz ?

İşte Kaos Teorisi bize bu imkanı sağlıyor. Bir yandan doğanın yeni geometrisi fraktal geometri, diğer yandan da Newton'un paradigmasını yıkan kaos anlayışı yeni bilim dalının doğuşunu müjdeliyor. Bugün bilgisayarlarının yardımı ile yüzlerce bilim adamı/kadını ekranlarının başında hayranlıkla bazı karmaşaları gözlemliyorlar. Nedenlerini ve sonuçlarını bilmiyoruz ama bilgisayarlarımızda yarattığımız desenlerden ve grafiklerden yola çıkarak artık bilimsel kestirimlerde bulunabiliyoruz. Bu ise gözün bilime girişi demektir.

Batı bu müjdeli bilimsel gelişme ile çalkanırken, ne yazık ki biz burnumuzun ucundaki gerçeği göremiyoruz. Vehbi Koç'taki o gözlerin, daha 1919 yılındayken bugün bilime geri dönen gözler olduğunu bir allahın bilim adamı çıkıp da gösteremiyor. Ne yazık ki, Behçet Hastalığı'ndan sonra, bilimsel literatürün en başına geçme imkanımızı göz göre göre harcıyoruz.

Katkımızı yapma sırası geldi.

O gözler, yani Vehbi Koç'un gözleri "kelebek etkisi"(*)nin farkındaydı. Bir geceyarısı İstanbul'dan gizlice yola çıkan, Mustafa Kemal'in de içinde olduğu Bandırma vapurunun, boğaz sularında yarattığı hafif dalgaların 29 Ekim 1923'de tüm Karadeniz, Ege ve Akdeniz'de büyük fırtınalara (**) yol açacağını görmüştü. Kaos önce genç Türkiye Cumhuriyeti'ne gelmişti ve bunu bir tek o anlamıştı.

5 Nisan Kararlarını da bir tek o anladı. Erdek'te yaptığı ve gazetelerin ekonomi sayfalarının sütunları arasında sessizce kaynayan yazısında şöyle demişti: " *Bizi zor günler bekliyor!*"(***)

DİPNOTLAR:

* *Kelebek Etkisi* : Meteorolojide havanın 5 gün sonra nasıl olacağını kestirmek mümkün değildir. Bunu "kelebek etkisi"yle açıklayan bilim adamları, "bir yerde havalanan bir kelebeğin kanatlarını çırparken yarattığı hava akımının katlamalı olarak orada ya da başka bir yerde bir fırtınanın çıkmasına yol açabileceği" varsayımını doğrulamışlardır.

** : Gerçekten de 29 Ekim 1923'de Anadolu'yu çevreleyen denizlerde fırtınalar koptuğunu meteorolojistler kaydetmişlerdir.

*** : Vehbi Bey'in 10 1994 tarihli demeci aynen şöyledir. *"1994 gümrük birliği öncesi son yıldır, rekabete çok iyi hazırlanmak mecburiyetindeyiz. İşadamları, topluma örnek olacak davranışlarda bulunmalı ve örnek bir yaşam sürdürmelidir. Bu krizden en az zararla çıkmak için toplum olarak hep birlikte tasarruf yapılmalı ve fedakarlığa katlanılmalıdır."*

Dikkatli gözler, Koç'un yine karmaşada iki farklı matematiksel formülü kesinlikle gördüğünü tesbit edeceklerdir. Birincisi, Anadolu insanının artık daha az kımıldayacağı ve dolayısıyla daha az yaşayarak görme sorunlarını ortadan kalkacağı ortaya çıkmıştır. İkincisi ise 2. cümlede gizlidir: Hareket ve *görmek* bir kesim için vardır, belirtilmiştir.

Çocukların Seçimi

Ekincan, Tarkan'ı niye sevmiyor :
- *"Küpe takıyoooo".*

Ece'nin danslarına şaşkınlıkla bakıyoruz:
- *Söyle bakım bu ne, bum kah kah...*

Ece sevinçle zıplıyor "
- *Çeliiiik!".*

Murat Seden Gürel'i sev-mi-yor!:
- *Niye?*
- *Bizi taklit ediyoooor!".*

Güney'e minik bir soru:
- *Şııı....*
- *Tarkaaaan!".*
- *O sakallı adam var ya, hani sizleri televizyona çıkarıyor, konuşturuyor... Kiii?*
- *"Karaa sevdaaa!"*

Kadıköy Papatyacık Yuvası- 24 Ekim,-17.25

" Merry'nin gidişiyle sınıfımız onbeşe düşmüştü", Küçük Ev dizisinden Laura

Müzik, Yaratım, Sosyoloji, Teknoloji ve Paradoks

Küçük çocuğun acemi parmakları kemanın sapında biçimsizce duruyordu. Arşe bir aşağı bir yukarı gitmesi gerekirken bir sağa bir sola eğriler çiziyordu. Dakikalardır aslında mi sesi olması gereken gıcırtı odayı inletiyor, orta yaşlı keman öğretmeni pencereden uzakları seyrediyordu. Ne sabır...

Bu resmin üzerinden kırk yıldan fazla zaman geçtiği halde gayet net hatırlıyorum. O küçük çocuk, yani ben, keman çalmayı öğrenmek gibi uzun ve meşakkatli bir yolculuğa çıkmıştım.

Eğitimim yıllar sürdü. İcracılığım her yıl biraz daha iyiye gidiyordu ama ben hiçbir zaman çaldığımla tam tatmin olamadım. Çalmaktan çok keyif aldığım Saint-Sans'ın Rondo Capriccio'su ilk başlarda gayet iyi gidiyor fakat vivace, ajilite isteyen bölümler geldikçe, parmaklarım birbirine dolaşıyordu. Ama yine de klasik müziği çok seviyor, Ankara Senfoninin hiçbir konserini kaçırmıyordum.

Derken babamdan garip bir teklif geldi. Musiki sevenler cemiyetine gidip oradaki Türk müziği gurubu ile meşk etmeliydim. Açıkçası bu fikir pek hoşuma gitmemişti ama ne de olsa baba, kırmak istemedim. Böylece ilk ciddi ikilemimi yaşadım. Her iki müzik de bambaşka yapıdaydı. Klasik batı müziğinin tam disiplin isteyen sistematiğinin yanında, Türk müziği başka bir şey istiyordu. Sanki daha irticali icraası gerekiyordu. Kemanın üstünde basmam gereken notaların yerleri bile değişmişti. Ben notayı gördüğümde birkaç yıllık eğitimimin refleksiyle batı müziği için tam doğru perdeye basınca Türk müzik hocalarım onun uşşak değil segah perdesi olduğunu ikaz edip, daha 'pes' basmamı, hatta sesi biraz kaydırırsam çeşnisini de katmış olacağımı söylüyorlardı. Aman allahım, keman öğretmenim bunları duymamalı.

Yine de her iki taraf yetenekli olduğumu söylüyorlardı. Bu paradoksal durum lise yıllarıma kadar devam etti. Allahtan! çok şükür! Amerikalılar gelip beni bu ızdıraptan kurtardılar!? Ankara o yıllar tam bir GI cenneti olmuştu. Eğer bir Amerikalı er, çavuş veya subay arkadaşınız yoksa durumunuz bayağı kötü demekti. O güzelim elektro gitarlardan, hiçbir yerde duyulmamış plaklardan, ev partilerinden, pazar günleri gölbaşındaki piknikte, parlak renkli teneke kutulardaki cola ve biralardan mahrum, yani o yeni kültürden bi habersiniz demekti. Sınıfça "rock around the clock" filmini seyredip şarkılarını ezbere çalıp söylüyorduk. Tabii benim kemanım bu müzikte pek bir işe yaramıyordu. En sonunda okulda kurulan gurup çözümü buldu. Kemandan vazgeçip kontrbas çalmalıydım. Öyle de oldu. Yaşasın Elvis! Lap-ba-bı, luba-bı, bap bem bum..Tutti Frutti!

Hem de ne müzik salatası, bir yanda Paganini bir yanda Dede Efendi diğer yanda rock'n roll. Her akşam bağlamasını eline alıp 'şeytan bunun neresinde?' diye türkü çığıran dayım da cabası. Bu paradoksal kültür ortamı, içimde tam bir kaosa dönüşmüş ne yapacağımı neden hoşlanmam gerektiğini !? bilemiyordum.

Ama ben müzik seviyordum. Bunlar da müzik mi yani!. Yine kemanıma geri döndüm. Beethoven konçerto zordu ama çok hoşuma gidiyordu. Artık daha da ciddi çalışıyordum. Müzik ruhun derinliklerine işlemeye başladıktan sonra artık geri dönüş yoktur. Dahası Ankara Palas, Karpiç gibi elit salonlarda aranılan bir kemancı olmaya başlamıştım. Yemek müziği adı altında küçük konserler veriyor ve beğeniliyordum. Ara sıra, artık devam etmediğim Türk musikisi gurubunun konser ve turneleri olduğu zaman da, onlara katılmaya devam ediyordum. Farklı müzikler yakamı bırakmıyorlardı. Hoş müzikten para da kazanmaya başlamıştım. Sanki ne mahsuru vardı ki?...

Ellili yılların sonuna doğru Ankara'ya çok sayıda İtalyan orkestralar gelmeye başladı. 'I found my love in Portofino' şehri kasıp kavuruyordu. Biz müzisyenleri de. Hemen çark ettik 'Pardon a'me'. Gerçi bir süredir flüt de çalıyordum ama işte şu pırıl pırıl boruları ve tuşları, sesi pınar gibi berrak çağlayan enstrüman var ya, işte ona tutuldum. İtalyanı giderken vibrafonunu satmaya ikna ettim. Artık yeni kurulan pop orkestralarının gözdesi olmuştum Keman,flüt,kontrbas ve hele vibrafon! çalan bu yeniyetme müzisyeni kimse kaçırmak istemiyordu. Elveda Türk müziği, elveda keman öğretmenim... Arrivederci...

Derken hayatımda aniden birşeyler değişti. Kendimi Türkiyenin en iyi caz müzikçileri arasında buldum. Tepeden tırnağa 'Jazz' olmuştum. Çankayadaki Amerikan subay klübü çok şıktı. Her hafta sonu bir çok ünlü cazcı gelip gidiyor, işten sonra devamlı jamsession'lar yapıyorduk. O güne kadar çıkmış bütün caz plakları döne döne dinleniyor. Cazcıların hayat hikayeleri ezbere biliniyordu. Pianist Bill Evans'ın aslında Art Tatum'un devamı olup olmadığı tartışılıyor. '1000 Standart Jazz Songs' kitabındaki tüm eserler analiz ediliyor, yeni ilgi gereği biraz da tuhaf giyinilip tuhafça davranılıyordu, yani 'Jazzy'.

İlham perileri (!) de sıkça etrafta dolaştıklarından, jazz besteleri ve arranjmanlar yapmaya başlamıştım. Hele yeni enstrümanım Trombon ile '*Moonlight in Vermouth*'u çalarken Amerikalı kızların karşımda sıraya dizilip sanki Gleen Miller Story filmini seyredercesine beni seyretmelerine bayılıyordum. Dayımın sazı, Karcığar makamı ve Portofino çok uzaklarda kalmışlardı, belki de onlarla ilgili hiç bir şey yaşamamıştım. Bir tek sadık yarim, kemanım hala benimleydi, ama artık onunla Bach değil, Broadway müzikallerinin klasiklerini çalıyor Amerikalı kadınları kendime hayran ediyordum. Değil mi My Fair Lady?....

Tam bu mutluluğun ortasındayken birtakım sesler duymaya başladım. Açıkçası ilk başta pek hoşuma gitmemişti. "She Loves you yee yee yeee" ne derseniz deyin, Duke Ellington'dan sonra bayağı yavan kaçtı ama, beni de Jazz'ımdan koparıp İstanbula getirmeye yetti. Parlak istikbal, nurlu ufuklar, çok para derken, şimdi de yeni bir şeyler yaşayacaktım müzikte. Moda bu ya İngilteredeki kızlar konser sonrası 'Beatles'ların giysisini parçalarken, aynısını aynı anda İstanbullu kızlar bize yapıyordu. İstanbul o yıllarda büyük bir şaşaa yaşıyordu. Evet tam Roma'nın son günleri. Şık gece klüplerinin şık mı şık kültürlü mü kültürlü müdavimleri sanki ailemiz olmuştu. Dayımın sazı, Hüzzam faslı ve dahi önce tutulduğum Jazz bile artık çook uzaklarda kalmıştı. Üstelik yeni uğraşım hiç de fena sayılmazdı. Ajda Pekkan başta olmak üzere bir çok ünlü şarkıcının aranjörlüğünü ve müzikal direktörlüğünü yapıyordum. Atlı karınca dönüyordu ve saklambaç oynuyorduk.

Bu arada bir çok beste yapıyordum ama hiçbiri şarkı değildi. Daha çok enstrümantal tasarlanmış, klasik-jazz karışımı, bazısı ise bunlara Saz ve Hüseyini katılmış denemelerdi. Onları gerçekten seviyor, beğeniyordum. Akıllı davranıp hiç bir zaman yayınlamaya kalkmadım. Artık iyi kötü, bir şöhretim vardı. şimdi kafaları karıştırmaya ne gerek vardı ki? Hem baksana ortalığa, nerede o duyarlı ince zevkli insanlar. Elegan gece klübünde, sabaha karşı bir saatte, trombonumla kendimden geçmiş vaziyette '*Manhattan*' filminin ünlü teması '*Our love is here to stay*'i çalarken;

" Ali Nail'i yine onaltı kişilik kadroya bile almamış. Bu adam bizimle dalga mı geçiyor ?", Ziya Şengül

-Gardaş, gardaş hele bi Adanalı patlatsan da şöyle bir oynasah da neş'emizi bulsah... diye piste fırlayan çıplak kıllı göğsünden altın madalyon sarkan yeni zengin-göçmenler gittikçe çoğalırken ne anlamı var... Artık müziğin sonu mu geldi ne? İstiklal caddesi artık çıkılamaz bir mezbelelik. Elit entellektüeller de artık yavaş yavaş ortalıktan el ayak çekti ve şehrin yeni sahipleri her yeri yavaş yavaş teslim almaya başladı. Ben de gece klüplerinden ve orkestralardan vaz geçtim. Artık hayatımı besteci ve aranjör olarak kazanacaktım...

Derken "O" geldi. Arabesk. Orhan abimiz... Bir teselli ver... Bu şehri yeni teslim alanların müziğiydi. İyice kafam karışmıştı. Acaba bütün öğrendiklerimi, duygularımı, hislerimi değiştirmem mi gerekiyordu? Bunca yıl onca emek yanlış mıydı? Üstelik, hadi değiştireyim desem, bu yeni kültürün bir parçası olabilirmiydim? Acaba ne yapmalı? Şöyle mi demeli?

- Beyler bu yaptığınız iyi güzel de siz aslında öz müziğimiz diye resmen başka bir kültürün, Arapların sesini bize beğendirmeye çalışıyorsunuz. Peki, biz Amerikan kültür emperyalizminin etkisinde kimliğimizi kaybettik, yozlaştık, ya sizinki? Bu da resmen arap kültür emperyalizmi değil mi?...

Onlara karşı kendi silahlarını kullanmaya karar verdim. Çocukluğumda meşk etmediğim makam, klasik Türk müziği eseri kalmamıştı. Ardarda yazmaya başladım. Yedi Kocalı Hürmüz müzikali, Tanrım!.. bana neler oluyor... Firuze, Sevda... Hatta Eurovision yarışmasına bile göbek havası '*Petrol*' adlı bestem ile gittim. İşte bu da yeni kültürden benim intikamım!

TRT denetim kurulu 'Hafif müzik uslubunda değil. YAYINLANMAZ' dese bile şarkılarım dilden dile dolaşıyordu. Ama ben bu muyum..? Gerçekten bunlarla kendimi ifade etmiş oluyor muyum? Peki ben neyim..? Mutsuzdum... Mutlaka bir çıkış olmalı. Oldu da...

O geldi. Evet o... Yani on yıldır müzik ile arama giren bilgisayar, pardon, müziksayarım. İşte bu her yerde karınca gibi çoğalan yaratıklar her şeyi kurtaracaklardı. Müziği de. Bir anda önümde yepyeni ufuklar açıldı. Düşünsenize isterseniz koskoca senfonik bir orkestra her an parmaklarınızın altında. Onlara istediğiniz gibi hükmedebilirsiniz. Su istemez, para istemez, yorulmaz, sıkılmaz, işe vaktinde gelmemezlik etmez, ne derseniz yapmaya hazır. Artık tüm müzik üretimimi onlarla yapıyordum. Gerçi biraz ifade güçleri kısıtlıydı ama o kadar kusur kadı kızında da olur. Kemanım, açılmayan kutusunda eskiyerek değer kazanmaya başladı.

Masalarımızı işgal eden koca tek gözlü yaratıklar ilk geldiklerinde daha mütevazi, sadece yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Derken yavaş yavaş palazlanmaya başladılar. Beyinleri büyüdü. Vücutları şişti ve ukalalaştılar. Müziği neredeyse bırakmış teknik cambaz olmaya başlamıştım. Üstelik yeni gelenler, neredeyse bestelerime bile müdahale etmeye başladılar. Sen bırak, biz daha iyi yaparız diye... Daha klavyede tuşa basarken notaya dökenler... 'Ritmi bozuk çalıyorsun! düzeltelim' diyenler. Hele hazır ritm kütüphanesi sunanlar! Müzik, Kopyala-Kes-Yapıştır olmaya başladı. İşin kötüsü herkes kopyalayıp, kesip yapıştırıyordu ve böylece bugünkü "Büyük Türk Müzik Devrimi!" gerçekleşmeye başladı. Türkü-bilgisayara, Jazz-alaturkaya, Defile-şarkıya karıştı. Müzik ise sadece bir hop-hop şarkı olup bitti. Son yıllarda hazır kütüphaneler de satılmaya başlandı. 3000 ritm, 11,000 hazır şarkı, Gigabayt Sesler, sadece kopyala-kes yapıştır, üzerine de biraz çığırt, al sana yeni hit şarkı. Müjde Ar'ın deyimiyle Türk Hop! Müziği.

Hadi yine iyisiniz!

Şimdilerde Hi-Tech bir stüdyom var. Herşey 'automated'. Gigabaytlarca müzik ve ses datası. Müzik yapmak için bilgisayarların başına oturuyorum. Bana sunulan kütüphanelerdeki imkanları! bir kaç saat araştırıyorum. Hep bildik şeyler. Tam bir 'junk'. Sonra canım sıkılıyor. İçimi kasvetler basıyor. Bilgisayardaki tavla programını açıp birkaç el oynadıktan sonra eve dönüp radyo ve televizyonu kapatıp uzaklara bakıp dalıyorum. Sanki bir yerlerden yeni duyulmadık heyecanlandıracak bir ses gelecekmiş gibi...

" Sadece 17 yaşındasın, ne demek istediğimi biliyorsun", Beatles

Pardon, burası orası değil mi

Bir kahvede oturuyoruz, ama kahve içmiyoruz, zaten kahve de denilmiyor şimdilerde, cafe deniliyor ama cafehane yok, bana bir cafe ver diyen de yok, olmasın konumuz da bu değil zaten... Geyik girizgahları neden hep uzun sürer, şimdi anlıyor insan,hiç konuşmak istemediğinde ya da hiçbirşey anlatmak istemediğinde hep uzun konuşan olmak kimin hikmeti... Efendim bu sene flar boyları uzun olacak, elinin tersiyle geriye doğru attığında, yan masanın muhabbetini zorunlu antrakta gark edecek, eller sigaraları izmaritinden yakalayacak ve mümkünse karşı masaya doğru dumanlar üflenecek, buğulu bakışlar trafiğe takılacak... En son çıkan kitaplar takip edilecek, edebiyatın Tarkan'ıyla televizyonun Hırbo'sundan yakınılacak... Aslında anlatılanlarda bir derinlik sarhoşluğu da yaşanılacak, bir de rakılar buzlu olursa değme gecenin am'biyansına !... Ama gece henüz yalnız geçiyor ve müdavimleri için orada, cafehanede olmanın ne tecimsel ne tinsel hiçbir amacı gerçekleşmemiş... Zaten şart mıdır, gettolarda aile salonumuz vardır, nasıl olsa ziyaretçisi bulunur... Bir ara, belki her aralıklarda gözler kapıya yönelecek, işten çıkmış mıdır ve gelecek midir, kimlerle gelecektir bakışları garsonu kesiyormuş gibi kapıya montelenecek, biri vidalarını sökene kadar orada kalacak.... Sonra bunlar da unutulacak, alkole bir gün daha yatırılacak, demlenene kadar sabah olmayacak... Güneş kör gözüm parmağına diyene kadar, mekanın muzdarip müdavimleri yanlış bedenlerde gece devriyesini sürdürecek... Kıllı bedenler yumuşak bedenlere yanlış adreslerden giderken, yumuşak'çalar her zamanki gibi evlerini ve belki de gerçekten babalarını özleyecek....

Susanlara bir şey sormak adetten değildi eskiden, ama şimdilerde ne çok konuşuluyor diye herkes konuşacak, ve artık susmak gettolarda o gecenin rayicine göre prim yapacak, kapışılacak, görmezden gelinecek, ertelenecek ve "herşey" yanlış pazarlarda müşterisini arayacak... "hiçbirşey" bu duruma bıyıkları varsa eğer onun hemen altından gülecek...

Tabii ki kimseler görmeyecek, görenler uyumamış olsalar da görülmeyecek! Daha çok duman, daha çok sözcük, daha çok alkol daha çok yüzler ve eller ve gözler ziyan olacak, hesap kimseye çıkmayacak, kimsenin hesabı kimseler tarafından görülmeyecek hale gelinecek ve elbette bu da bilinmeyecek!.. Keşke o cafehanede o masanın yanında (bir daha O denilmese de olur) başka biri olunabilse, kimseler de bu kadar zaman, bu kadar sözcük, bu kadar sigara tüketmeseydi... Paşa paşa gidip, Tüketiciyi Koruma Derneği'ne ya da Meral Tamer ablasının o köşedeki gözlerine başvursaydı... Flarlar uçkur olarak kullanılmaz, izmaritler el yakardı, belki de cafehane kadınları zaten yokolmazlar,kendilerine varolabilecekleri yeni yorgan altları, yeni çarşaflar yeni adresler ararlardı... Sahi gerçekten olabilir miydi böyle bir şey? Allahtan (!) garson kapatıyoruz diye dürttü de anladı, evine gitti, yastığına başını koydu ve yarın aynı saatte diye uyumayı akıl etti!

Hayatımız-daki fırtınalar

Kasım 19 Koç katımı, **28** Ülker Dönemi

Aralık 11-12 Karakış, **18** Gündönümü

Ocak 5-6 Zemheri, **14** Karakoncalar, **28-29** Ayandon

Şubat 1 Hamsin, **20** (1'nci Cemre) , **27** (2'nci Cemre)

Mart 6 (3'üncü Cemre), **10** Husum, **11** Kocakarı, **23** Kozkavuran, **25-27** Çaylak

Nisan 7 Kırlangıç, **11** Leylek, **18** Kuğu

Mayıs 5 -6 Çiçek,**15-16** Filizkoparan, **19-20** Kokolya, **23** Ülker

Haziran 3 Filizkıran, **20-22** Gündönümü

Temmuz 8 Çarkdönümü, **22** Karaerik, **31** Kızılerik

Ağustos 19 Leylek dönümü

Eylül 2 Mihrican, **7** Bıldırcın, **24** Kestane karası, **29** Turna geçimi

Ekim 3 Kuş geçimi, **13-14** Meryem Ana, **19** Bağbozumu, **28** Balık

" Onsekiz yaşındayım, idam edilme hakkım var ama hala oy verme hakkım yok, bu ne biçim iş abi?", Küçük Emrah

Adam adama

S ö y l e ş i

Bir rock yıldızı, kendisiyle söyleşi yapmak isteyen bir gazeteciyi önce aşağılar (haklıdır). Onu süründürür., günlerce telefonlarına cevap vermez Sonunda, menejerinin stratejik konuşlandırma değerlendirmesinin olumlu çıkması halinde konuşmaya razı olur. Rock yıldızı için önemli olan soru değil, esrarengiz havasının bu röportajla da bir kez daha pekişmesidir. Sorulara gizemli cevaplar verir. Mesela;

— Yeni albümünüzdeki bilmem ne şarkısında ne demek istediniz?

— Hay aksi. Hah ha. Hayat uçar, bilirsiniz, ama biz bunu bilemeyiz. Bilsek de ne olur? Olur mu? Hımm.

Sonra yanıttaki gizli anlamı çıkarmaya çalış dur.

*Allaha şükür, bu kadar gizliliğin içinden bir bok çıkmadığını anlayabilecek yaşa geldik. Ama bu arada gençliğimizin bir çok rock yıldızını bu söyleşilerle kaybetmiş olduk. Eğer siz de aynı şeyleri düşünüyorsanız işte size adam gibi sorular soran **Wired'**dan **Jeffrey Goldsmith** ve adam gibi cevaplarıyla çağımızın nadir entellektüel rocker'ı **David Byrne**...*

— Sayısal bir dünyada sanatçının rolü konusunda ne düşünüyorsunuz ? *(Bu soruyu mesela bizim Tarkan' cevaplıyor: Tarkan: Eeee, tabii iyi şeyler düşünüyorum)*

— Sayısal imgeler ve fotoğrafların grafik tasarımda gerçekleştirdiklerini sampler'lar ve sequencer'larla aynı teknoloji müzikte de gerçekleştirdi. Böylece grafik tasarımında olduğu gibi müzikte de iş profesyonellerin ellerinden alındı. Artık herkes onunla oynayabilir. Gazetelerde kullanılan teknolojinin çoğu saçmalıklarla dolu. Eski montajlarda ve kolajlardan farklı olarak gerçeği ayırt edebilmek zorlaşıyor. Bir kez daha fotoğrafa güvenmemeyi öğreniyoruz. O fotoğraflar, onlara ait. Gerçeğin yansıması değil. *(Son iki cümleyi al, mesela Zafer Mutlu'nun kapısına as. "Mutlu olurdu garip)*

— Fotoğrafın bu manupüle edilmiş kalitesinden politik olarak kuşkulusunuz.. *(Tarkan : Ben politikayla ilgilenmiyorum. ama Tansu Çiller'i beğeniyorum. Ülkemizin başında bir bayan başbakan olması tabii ki batıya karşı iyi birşey, modern..)*

— Basında yer alan tüm imajlar ya form olarak ya da içerik olarak bir şekilde manipüle ediliyor. Bir imajın diğerine tercih edilmesinin nedeni var. Binlerce farklı biçimde manipüle edilebilirsiniz. Eğer gerçeğin farkındaysanız, bundan korkacak birşey yok pek; ama gördüğünüzün gerçek olduğunu düşünüyorsanız, sizin için bayağı sorun var demektir.

— Hangi gerçek sizin sanatınızı yapaylaştırıyor? Hangi gerçek beceremiyor? *(Top Pop: Dans ederken yorul muyor musunuz? Eklem yerleriniz ağrımıyor mu? Yoncimik: Aaa, ben dans etmeyi çok severim)*

— Bazı şeyler ağırlıklarını artırdıklarında bir şekilde yapaylaşıyor, psikolojik arketipler oluyor. Metafor haline geliyorlar. *(adama bak, neler söylüyor)* Önünüzde gördüğünüzden daha fazla şey ifade ediyorlar. Başka şeyler için orada duruyorlar. O zaman başka konularla ilgilenmeye başlıyorsunuz. İçinizdeki şeylerle ya da dünyayla ilişkinizi kurma biçiminize ait şeylerle: örselenmeler ya da içinde olan biten şeyler, insanlar hakkında hissettikleriniz. Sevdiğiniz ya da nefret ettiğiniz şeylere ilişkin hissettikleriniz ya da diğerleri.

— Sizin kaydettiğiniz parçalar da sonuçta sizin duyduğunuz şeyler değil, onun çarpıtılmış hali. Çünkü kayıtları bölümler halinde yapıyorsunuz... *(Seden Gürel: Ne alakası var. Çarpıt benim yakın arkadaşım. Kocamın da arkadaşı...)*

— Sadece o değil, kliplerdeki görüntüler de o müziğin yansıması olan görüntüler değil. Her zaman şarkı söylemeye heveslenen biri vardır. Ve duyduğunuz kaydedilmemiş bir sestir. Ama şaşırtıcı olan - her zaman değil ama çoğu zaman - aldatılmayı tercih ediyorsunuz ve gerçek şeyden çok kayıt versiyonunu duymak istiyorsunuz. Kayıt versiyonu daha hareketli oluyor ve gerçek olandan daha derin bir titreşim yaratıyor.

— Buna ne diyorsunuz ?

— Çünkü bu, sanat demek.

— Çünkü bir romanı okumak bir yaşamı okumak demek değildir...

— Bir günlük değildir ya da olan biteni kaydeden bir teyp bandı değildir. Andy Warhol, birisine teyp vermiş, adam her yerde teybini yanında taşıyarak bir haftada kulağına gelen herşeyi kaydetmiş. Warhol sonra bunu kitap haline getirerek yayınladı. Sonuçta da okunmak için boktan bir kitap oldu.

— Nasıl bir müzik yapmayı isterdiniz ?

— Bildiğim her şeyin küçük parçalarını biraraya getirirdim. Öyle ki bir müzik parçası, bir saniyeden öbürüne, şimdiye kadar duyduğum herşeyin sesini içersin isterdim. Ardından o da yok olsun sonra benzer bir yeni nota ortaya çıksın. Bu herhalde nihai bir sampler olurdu.

— Siz de bir şekilde şarkılarınızı böyle yaratmıyor musunuz ?

— Bir şekilde, evet bir şekilde. Ama istekli olarak paletinizi daraltıyorsunuz.

— Neden ?

— Pratik nedenlerle. Eğer her nota farklı bir sound olsaydı, farklı birşey olsaydı, sadece öyle sound vermesini istediğin notalar olsaydı. Küçük bir müzik parçası yazabilmek için yıllar gerekirdi.

Oto mobil deki TOP 15+1

[1] 1- Dead Can Dance, yağmurlu havalarda, gece, geç vakitlerde.

[-] 2- Neil Young, trafik sıkışıkken, kırmızı ışıkta.

[-] 3- Bryan Ferry, yol açıkken, ilerlerken. Bazen de Beşiktaş kavşağından hızla dönerken

[8] 4- REM, patikalarda, lise önlerinden geçerken.

[2] 5- David Byrne, kaza tehlikesini atlattıktan sonra, soğukkanlılığınıza yeniden kavuşmak için

[3] 6- Tears for Fears, arabada dört kişi yolcu, bir kişi de araba kullanıyorken. Hepsi sigara içiyor.

[6] 7- Peter Gabriel, içinizden bir ses gaza bas, ama ayağın frende olsun diyorsa..

[7] 8- Primus, arabada tek başınayken. Başkaları da olabilir. Cismen değil, hayali.

[4] 9- Rage Against The Machine, yola koyulmak üzereyken. Tekerlekler patinaj yaparsa daha iyi olur.

[5] 10- Dada, güzel bir uykunun ardından sabah arabanın ilk marşa basışta çalışmasının neden olduğu bir garip keyifle yola çıkınca. İlk kırmızı ışıkta değiştirilip Neil Young konulur.

[14] 11- Alice in Chains, Radyoda Kent FM dinlerken, aniden kendini ruhsuz hissedip, ruhunuza doğru yumuşak dönüş yapma kararı verdiğinizde

[9] 12- Pearl Jam, dönüşü hızlı yapmak istiyorsanız...

[-] 13- Waterboys, yoldaki ilk ormanımsı yerde durup soğuk sandviçinizi yemeye hazırlanırken

[-] 14- John Coltrane, daha yapılacak çok şey var diye düşünüp terketmeye çalıştığınız şehirden 60 km. kadar uzakta geri dönmeye karar verdiğinizde kendinizi bu kararınızdan dolayı çok kötü hissetmemeniz için....

[-] 15- Laurie Anderson, ani pazar yolculuklarında, sabah erkenden şehri arkanızda bırakır bırakmaz...

[1] +1- Ahmet, "pozitif düşünce de kazanıyor"sa diğer **14**'ü torpido gözünde.

NOT: Parantez içindeki rakamlar, müzikçilerin yaz dönemi sıralamasındaki yerini göstermektedir. Rakam olmayanlar listeye yeni girmişlerdir.

"Simgesel Cebir Kuramımla, örneğin 19 rakamını bile iki temel simge (1 ve 0) ile yazabiliriz..", George Boole

Mabed

Sokaklar, bulvarlar, caddeler, meydanlar tek bir sesle yankılandı. “Tüket, ey inanan. Tüket”Yeni Dünya Dininin Tanrısı böyle buyurdu, donuk camların içinden. Sesi biraz detoneydi. Cansızdı, isteksizdi. Bıkmış belli ki. Bilinen bir şeyi her gün yinelemek çok sıkıcı olmalı.
Detone emri duyduğumda geniş bir meydandaydım. Heyecanlandığımı söyleyemem. Zaten, biliyordum.
“Tüket”miş. Tüketiyorduk işte. Bu Tanrıyı yaratıp başımıza bela etmiştik. Görevini fazla ciddiye alıyordu. Ama sesinde belli belirsiz bir sitem de sezmedim değil. Sanki özellikle bana seslenmişti, bugünkü konuşmasında. Bu gibi durumlarda ilk tepkiyi dışarıya veririm. Nitekim öyle de oldu. İkinci tepki ise şimdi geliyor. Doğrudan kendime yönelik.
Eksik bir şey mi yapmıştım?
İnançlarımın gerektirdiğini yeterince yerine getirebiliyormuydum?
Dindarlığıma toz mu konuyordu?
Her akşam televizyon seyretmiyor muydum? Seyrediyordum.
Her sabah kupon kesmiyor muydum? Kesiyordum.
Aylık taksitlerim dört kalemden az mıydı? Değildi.
Bir çırpıda yüzden fazla markayı sayamıyor muydum? Aa! Tabii ki sayıyordum.
Çocuklarım da bana benzemiyor muydu? Benziyorlardı da giderek daha da benziyeceklerdi de.
Caddelerde yürürken bir o vitrine bir bu vitrine bakmıyor muydum? Bu yüzden gelip geçenlere çarpmıyor muydum? Bakıyordum da, çarpıyordum.Neydi, eksik olan? Neydi? Sıkı bir dindarın en önemli sorunu vicdanıyladır. Vicdan azabı çekmeye başlamıştım. Bu acıyı hafifletmek için üst üste 15 vitrine baktım. Bütün markaları ayrı ayrı içimden tekrarlayıp, fiyatlarını eski fiyatlarıyla karşılaştırdım. Sadece birinin mevsim sonu satış fiyatını hatırlamakta güçlük çektim. Biraz rahatladım. Baktığım vitrinlerdeki hemen hemen bütün mankenler beni tanıdılar. Halimi hatırımı sordular. İyice rahatladım. İnsan, vicdanının ilk saldırısını atlattığında yeni bir saldırı daha olmasın diye fazladan bir şeyler yapmak istiyor. Yaptım. Saat, mücevher, aksesuar mağazalarına girdim çıktım. Kupon veren bir kaç yazılı kağıt koçanı satın aldım. Piyango biletini-hep çeyrek alırım-bu kez yarım aldım. Aklımdan on yıl öncesi çamaşır deterjanı markalarını, deterjan reklamlarının sloganlarını geçirdim.
Hatıralar, vicdan azabının istilasını bertaraf eden ruhumdan yavaş yavaş geçmeye başladığında, eksik olanın ne olduğunu hatırladım.
“Mabed”. Evet, evet, evetti.
Son iki pazar, Mabed’i ziyaret etmemiştim.
Hemen yola koyuldum.
Caddelerden geçtim, rampaları aştım, trafik lambalarında durdum, otobüslerde sıkıştım, kuyruklarda bekledim, önümdekini itekledim, arkamdakilerce iteklendim, yürüdüm, yürüdüm...
“Mabed”e ulaştım. Mabed çevresinde trafik tıkalıydı.
İnsanlar akın akın “Mabed” e doğru ilerliyorlardı. Aileler, gençler, yaşlılar, arabalılar, arabasızlar herkes akın akın Mabed’in bayraklı kapısından içeriye doğru akıyorlardı. Onların arasına karıştım. İçeri girdim. Uğultu. Tapınakların içinden, önünden gelen bir uğultu. Telsizli görevliler güvenliği sağlamakla uğraşıyorlardı. Temizlik işçileri yerlerin temizliği ile. Hostesler, tezgahtarlar, ofis boylar koşuşturuyorlardı. Derin bir huzur hissettim. Bir ürperiş. Vecd halinde dolaşmaya başladım. Gözlerimde vitrin ışıklarının parıltısı şimşek şimşek, günahlarımdan arınmaya başladım.
Ayaklarım yerden kesilmişti. Uğultuyu duymuyordum.
Levi’s tapınağının önünde durdum. Bekledim. İçerdeki din kardeşlerime baktım. Onların ayinine katıldım. Okunmuş bir 501’e elledim. Tütsülü bir gömleği okşadım. Alıp aynaya gittim. Kendime baktım. Odaya girip, denedim. Ritüeli tamamladım. Ayin sürüyordu. Dev kolonlardan yayılan müziğe kendimi bıraktım.
“Tanrım, beni affet. Siteminde haklıydın” diye yakardım. Çıktım. Mc Donalds tapınağına doğru yürüdüm.
Mc Donalds tapınağında kutsanmış ekmek ve et yedim, Coca Cola şarabından içtim. Ruhumu temizledim. Sisley vitrinindeki kazaklara baktım. Dua ettim.
Bir, kendimi iyi hissettim, bir de beni her gördüklerinde ayrılırken “Kendine iyi bak” diyen din kardeşlerimin arzusunu yerine getirdim. Vitrinlerde kendime iyi baktım. Hatta iyice baktım.
Tiffany Tomato’da günah çıkardım. Bir pantolon aldım, bir de ayakkabı.
Tanrım, sana şükrettim.
“Beni affet, günahlarımı bağışla” diyerek derin bir iç huzuruyla elimde naylon poşetlerle Mabed’den ayrıldım.

Migrosistan Kendi çapında bir ülke

Kısaca

Yün vadisi: Yolun sağında. Elbiseler. Çeşit çeşit. Renk renk. Ellemek, karıştırmak serbest. Hatta giyip çıkarmak da. Sınırsız bir özgürlük hissi. Yaşatılıyor. Yaşasın aman ne olur yaşatılsın.
Meyve Sebze Çayırlığı: Birden karşımıza çıkıyor. Renk ve ışık gösterisi. Kalakalanabiliniyor. Gözlerinizin önünde tüm nebatat kıvrıla, kıvrıla, kımıl kımıl. Salatalıklar migros yeşili, domatesler migros kırmızısı.
Makarna Sıradağları: Görkemli makarna zirvesinin başı bulutlu çubuk. Fiyong, burgulu dağları sıra sıra.
Balık koyu: Sığ bir bölge. Balıklar parmakla tutuluyor. Çok pratik. “Fish knows everything”. İnsanlarda.
Unlu Mamuller Pavyonu: Kırmızı neonları ile pavyon, evet. Ekmek pavyonu.
Peynir ve yağ bulvarı: Beyaz mide eşyaları. Her yerde metal arabalar, trafik sıkışık, et ve tavuk caddesine tek şeritten geçit veriliyor. Dönüyoruz.
Et ve Tavuk Caddesi: Temiz bir cadde. ***Kolesterol apartmanları***. Geçiyoruz.
Çorap Köprüsü'nden ***Alkol Banyosu***'na çıkılıyor. Çıkıyoruz. Burada kalınabilir. Migrosistan’ın üniformalı görevlileri. Yüzlerinde markasını çok iyi bildiğimiz gülümsemeler.
Ardından gümrük kapıları. ***16 peron***. Çıkış işlemleri için kuyruk. Çıkarken zaruri olmayan ihtiyaç maddeleri silolarca. Çikolata, bisküvit, sakız, kıl, tüy, incir çekirdeği, minare silueti.

“ Kore’ye asker gönderilmesine karşı çıkan bir telgrafı arkadaşlarımla birlikte TBMM’ye gönderince bu sefer yirmi aylık hapis cezası aldım”, Behice Boran

16 Kasım'da

Güzelhisar

İngiltere'de Chelsea'da bir pazartesi sabahı. Sene 1910. Chelsea Monday. İngiliz işçi sınıfının mümtaz simalarından Mr. Fish uyanmış, tıraşını oluyor. Hava sisli. Yağmur yeni dinmiş. Mr. Fish yorgun gözlerle aynada kendisine bakarak "mırır, mırır" diye mırıldanıyor. Mr. Fish'in yüzünü bütün ayrıntılarıyla görmekteyiz. Sakallar, alkolden kızarmış bir burun, çenedeki et beni, sivilceler falan filan. Ha, bir de jilet var. Bu yüze girip çıkan. Jiletin adı Jim olanı. Aynanın önünde diş fırçaları, sıkılmış diş macunları, losyon şişelerinin kapakları, paslanmış tıraş bıçakları, ne ilgisi varsa bir tornavida ve İngiliz anahtarı.

Görüntüye Jim geliyor. Jilet Jim. Bıkmış, her gün sabahın ayazında sakal ormanlarına dalmaktan. "Nedir lan bu monoton hayat her sabah her sabah" diyerek atlıyor Mr. Fish'in elinden lavaboya, oradan da yere. "Kapıya bir tekme." Vurup çıkıyor. Sokağa. Sisli bir Chelsea sabahı. Chelsea'nın bütün isimsiz jiletleri de peşinde. Hepsi evlerini terk etmişler.

Jim, bütün hemcinslerini Chelsea'nın kırsalında bir tepeye topluyor. "Hadi" diyor. "Gidiyoruz. New Castle'a. Monoton hayata, bireyselliğe son. Biraraya gelelim, artık yeter. (Jim güzel konuşuyor.) İcabında vapur olalım, ama gelin canlar bir olalım" diye bağırıyor. Kısa süren bir uğultu, kalabalıkta.

Ardından yollara düşülüyor. Önde Jilet Jim, arkada kitlesi. Hedef New Castle dokları.

Chelsea'nın erkekleri o günden sonra saça sakala dolanıyor ama konumuz bu değil. Devam edelim.

New Castle. Bir yıl sonrası ya da bunun İngilizcesi.

New Castle'da bir vapur. Adı Lady Gregory. Ya da Jim ve arkadaşları. Zamanın Osmanlı Hünkârı, Allah'ın emri, peygamberin kavli ve can havliyle istetiyor Lady'yi İngiliz kralından. Osmanlı'nın vapura ihtiyacı var. Belki savaş çıkacak. Lady, denizlerin gelini. Mahzun, ağlamaklı. Kral "O.K." diyor. Lady, Boğaziçi'ne gelin gidecek. İstese de istemese de. İçine Üsküdarlı katipler, Göksulu güzeller, sürgün Çerkesler, Beyaz Ruslar, mutasarrıflar, Evkaf'tan emekliler binecek. Sene 1911. Lady Dolmabahçe'de. Osmanlı'da tartışmalar. Adı ne olsun? Güzelhisar mı? Şereflikoçhisar mı? Güzelhisar'da karar kılınıyor. Jilet de adını Necdet'e çeviriyor. İsimsizler zaten isimsiz. Güzelhisar Dolmabahçe'de. Sene 1915. Birinci Cihan Harbi. Cephe göreviyle Güzelhisar Çanakkale'de yaralıları taşıyor. Taşıyacak bir yerde. Savaş bu. Kimse boş durmuyor. Uzaktan akrabası olan bir İngiliz denizaltısı tarafından yaralanıyor, 16 Kasım'da. İsimsizlerin bazıları telef oluyor. Jilet Necdet son anda kurtulup tövbekâr oluyor. Esrarı, içkiyi bırakıp beş vakit namaza başlıyor. Güzelhisar örf ve âdetlere uygun olarak tedavi edilerek yeniden görevine başlıyor. Sene 1940.

Osmanlı çıkmış, yerine Türkiye Cumhuriyeti girmiş. Yine harp. Bu sefer ikincisi. T.C. savaşa girmiyor, e haliyle Güzelhisar da. Güzelhisar Boğaziçi'nde, memur taşıyor, erguvanlara baka baka. Sonra... Sonrası 1986'da emekli oluyor. Deniz Hatları'ndan, Jilet Necdet'le birlikte.

Sene 1994. Güzelhisar müzelik oluyor. Haliç Sanayi Müzesi'nde... Geziniz, gezdiriniz.

Yaz-ı fab-ri-ka-sı'n-da

" Ben ülke olarak yirmibirinci yüzyıla hazır olmadığımıza yürekten inanıyorum", Zülfü Livaneli

Jean Gabin'in Michel Morgan için "Sisler Rıhtımı" filminde kullandığı lafı atalım mı?
"T'as de beaux, yeux, tu sais"

W y a t t Earp

Filmin adı: Wyatt Earp
Yönetmeni: Lawrence Kasdan
Gişecisi: Semahat Hanım
Oyuncuları: Kevin Costner, Dennis Quaid, Gene Hackman
Teşrifatçısı: Salih
Panosu: Pasaj girişinde. Dikdörtgen. Seksene yüz kırk. Yerden yükseklik doksan.

Panonun içinde solda yukardan aşağı 11.00-2.30-6.00-9.30 ile tarif edilen seans aralıkları. Ortada büyük bir afiş, onun iki yanına serpiştirilmiş 6 film fotoğrafı.

Eleştirisi: Uzun bir Amerikan filmi, panodan anlaşıldığına göre. Üç saatten fazla sürüyor. Gitmeye değmez. Eminim ki sahnelerin çoğu perdeden sarkarak seyircinin üzerine dökülüyordur, içerde. Panonun önü tenha. Yanımdaki iki seyirciyle birlikte seyrediyoruz. Önlerde bir yerde ayaktayım, onlar arkamda. Bu Kevin hala karar veremedi kovboy mu, kızılderili mi, cezaevi kaçkını mı, başkan mı, body guard mı, beyzbolcu mu olacağına? (Önce adam olsun.)

Binbir surat deseniz değil. Bütün şapkaların içinde hep aynı tavşan. Az konuşan, hafif soğuk, içerden çok derin şeyler yaşıyormuş da bu nedenle sürekli uzaklara, ufka bakıyormuş gibi yapan sözde gizemli bir tavşan. Zannedersiniz ki adam bazı şeyleri aşmış geçmiş de onun için ufka bakıyor. Alakası yok.

Panoda 6 fotoğraf var. Beşinde Kevin var. Birincide üç arkadaşıyla yürüyor. Yine bir meseleyi halledecek. İkincide silahını doğrultmuş. Üçüncüde çift silahı ve atıyla Kevin. Dördüncüde Kevinsiz bir kadın. Altıncıda buluşuyorlar. Mutlu son.

6 fotoğrafın hiçbirinde Gene Hackman yok. Hadi kadın kadar değeri yok anladık, silah kadar da. At kadar da mı değeri yok, bu adamın? At, Gene Hackman'dan daha mı fotojenik? Soruyorum. Kınıyorum. Buna benzer şeyler yapıyorum. Böyle büyük bir oyuncuya niye altıda bir de olsa yer verilmez film fotoğraflarında? Anlamıyorum.

Panonun kırmızı fonu düzgün. Fotoğraflar temiz. Fonla uyumları iyi, afişin etrafındaki duruşları "gerçekten" göz alıcı, sürükleyici. Film buraya kadar fena değil.Panodaki fotoğraflar finale doğru "giderek" ritm kazanıyorlar. Beşinci fotoğraf en kalabalık olan. 8 kişi. 4 kadın, 4 erkek. Aile fotoğrafı. Altıncıda Kevin, Kadın'ı öptü öpecek.

Film'de, silahların, kanun dışı yolların mutlu çiftlerin, ailelerin huzurunu bozamayacağı gibi bir mesaj olabilir.

Kan, revan, aşk, macera falan filan hepsini milletin gözüne sok. Sonra da finalde işi aileye bağla, kurtul. Hep aynı terane.

Film, fotoğraf arası vermeden seyredilirse, altı dakika sürüyor. Panodan ayrılırken, birkaç yeni seyirci geldi. "Nasıl?" diye sordular. "Afişin sağ yanı fena değil, sol yanı ve finali eski hikaye" dedim.

Ukala bir İngiliz sinema eleştirmeninin '*Rezervuar Köpekleri*' için yazdığı yazının başlığı, Tarantino'nun son filminin adı oldu: "*Pulp Fiction*"-Ucuz Roman". Ancak Tarantino'nun filmi İngiliz yazardan daha az ukala değil. Yeteneğinin farkında olan, bunu cırcır böceği gibi her an bize haykırmaya çalışan bir yeniyetmenin kafasındaki garip fikirler 90'ların pop gençliğine 'çekici', deha ürünü' gelebilir; ancak biz George Reginald'ın şiddetin anatomisini çıkaran derin, felsefi eserleriyle büyüdük. Birinin şakağına tabanca dayamak, demir leblebinin demir kıvrımları içerisindeki soysuz yürüyüşünü bize unutturan 'göze hoş' bir görüntü verebilir. *David Lynch* bunu asla yapmaz, mesela. Her şeyin görüntülenebileceğini savunan 20. yüzyıl sanatçılarından feyz alan Quentin Tarantino (adında bile meymenet yok), bize şiddeti değil, şiddetin kadife yüzeyle kaplı bir fotoğrafını gösteriyor. Tipini değiştirerek oynattığı Travolta (70'lerin kocaman yakalı, disko ilahı) bir sahnede sevgilisi Uma Thurman'a, (çok uzun boylu, yetenekli kız) "Beni değiştirmeye çalışma" diyor. "Ben günde yedi kişinin çatışmada öldüğü bir mahallede büyüdüm. Hayatımın tek amacı ortalamayı yükseltmek oldu. " Şu lafın insanın tüylerini diken diken eden pervasızlığına bakın. İnsanın, aklına, ister istemez Tarantino'nun nerede yetiştiği sorusu takılıyor. İçinde yaşadığımız toplumun psikopat üretmede gösterdiği yetenek, Tarantino'nun filminde, oldukça görkemli bir sahneyle, gayet güzel anlatılıyor. Harvey Keitel, kendi yetiştirmesi bir kiralık katile bağırıyor: "Hala adam öldürmeyi öğrenemedin." Sert hareketlerle videoyu açıp bir soygun filmi takıyor. Filmde, tahmin edebileceğiniz üzere, bir çatışma sahnesi var. Başroldeki adam, Smith-Wesson'uyla 120 kiloluk bir adamı alnının tam ortasından vurunca Keitel, videoyu kapatıp bağırıyor: "YANLIŞ". Belinden tabancasını çıkartıyor, onu aptal bir gülümsemeyle dinleyen öteki adamına dönüyor ve kafasının üzerine basıyor kurşunu. Yüzü gözü kan içinde kalan Keitel kameraya dönüyor ve insanı koltuğuna mıhlayan şu sözleri söylüyor: "DOĞRU."

Doğru, yanlış.

Günümüz sineması, birkaç aksi örnek dışında, doğruyu yanlışın içinde göstermekle, bana göre büyük hata yapıyor.

Şiddet, bu filmlerle, kurumsallaşıyor. Bize 'yaşamanı sürdürebilecek düzeyde bir şiddete katlanmalısın' diyorlar. Bunu kabul etmek zorunda değiliz. Çünkü şiddet o filmlerde ve o kültürde; hani o meşhur İtalyan filozofun dediği gibi: "Bu sorunu geçiyorum, bunun benle hiçbir ilgisi yok."

" Belki inanmayacaksınız ama yirmiikinci sayfadasınız" , Beb ek

The Wolf [Kurt]

Kim İL Yung (Jack Nicholson) bir uzakdoğu ülkesinde sosyal demokrattır. Bir gün genel seçimlerde oy vermek için köydeki evinden şehre giderken tuvaleti gelir. Arabasını yol kenarına park eder ve çalıların sık olduğu bir yere çömelir. Tam o anda karşısına bir kurt çıkar ve ona ne yaptığını sorar. Karl Gustav Jung kurta, ormanda yaşayan hasta büyükannesine çörek götürdüğünü söyler.

Yönetmen Mike Nichols aslında bir bahçıvan olmasına rağmen Jack Nicholson'un dünürü olması sebebiyle sinemaya geçebilmiş. Jack dünürünün bu piyasada tutunmasına çok önem verdiğinden iki kat iyi oynamış, acayip oyunculuk döktürüyor. Mike Nichols'un 3.filmi bu ve Seçkin Yaşar, özellikle "Sarı Tebessüm" etkisi açıkça görülüyor. "Kurt" baştan sona "Sarı Tebessüm"e göndermelerle dolu. Bu çağda hala kurt adam filmi çeken zihniyete ben başka ne diyeyim? **[**]**

S p e e d [Hız Tuzağı]

Jan DeBont, isminden çıkarılabileceği üzere, zannediyorum Fransız asıllı bir yönetmen. Kuşkusuz Fransızların Yeni Dalga gibi boşta gezenin boş kalfalığı akımlardan "action" filmlerine ulaşmaları sevindirici. Ama yine de Fransızlar deyince akla ilk gelenler, ihtilal, aydınlanma, kapitülasyonlar ve Catherine Deneuve oluyor. Böyle fırtınalı bir toplumsal hafızaya sahip bir yönetmenin ise bunu yaptığına yansıtmaması olanaksız.

Eş dostun anlattıklarından ve kendi çabalarımdan anladığıma göre filmin konusu şöyle. Ulrich (Keanu Reeves) şehirlerarası bir otobüste muavinlik yapmaktadır. Amanda (Dennis Hopper-Sandra Bullock) ise sekreter bir kızdır, ve teyzesini ziyaret etmek Quebec'e gitmeye karar verir, Ulrich'in otobüsünde bayan yanı bir yer alır. Otobüs onbeş dakika çay ve ihtiyaç molası verir, Amanda rahatlar. Daha sonra yola çıktıkları sırada Grand Canyon yakınlarında PKK saldırısına uğrarlar. Filmin heyecanını kaçırmamak için daha fazlasını anlatmıyorum.

Film temelde belirli bir düzeyi tutturuyor ama yer yer tek taraflı bir bakışın tutsağı da oluyor. Mesela filmde bütün PKK gerillaları pis, yaşlılara saygısız, Tayfun dinleyen tipler olarak gösterilmişler. Bunların içinde hiç mi iyileri, temizleri yok. Hele o ikiyüz gerillanın aynı anda burnunu karıştırdığı sahneye ancak. "Yuf, bu kadar da olmaz denir."**[***]**

Kısa kısa

Acı Çikolata (Like Water and Chocolate) : Taptaze bir latin esintisi. Tipik bir "festival süpürücü" film. Şimdilik 19 diyorlar, sayı artabilirmiş. Tutku, aşk, coşku dolu bir panorama. Daha da ileri giderek,(dayanamıyorum yine söylüyorum) bir başyapıt. **(*****)**

The Flintstones (Taş Devri): Çakmaktaş John Goodman kendini paralamış. B52's film nedeniyle dayanamayıp adını değiştirmiş. Çok çılgın. **(*)**

Çılgın Sahtekarlar (City Slickers II: The Legend of Curly's Gold): Şehirli ipneler (pardon, züppeler)in ikinci filmi. Filmi Dexter Waterproof alan herkese bedava veriyorlar. Film sadece sizin oluyor. Başka da kimse izleyemiyor. **(**)**

Gerçek yalanlar (True Lies): Yaratık seri imalatçısı Cameron'dan insani bir yaratığa doğru kendinden emin bir adım. Filmin ismi çok şık. Schwarzenegger galiba gizemli havalarda. Yakışmış. Helal olsun. **(***)**

*	Şemsiyeniz yoksa ve yağmur yağıyorsa izleyin.
**	Ismarlayacak birini ayarladıysanız görülebilir.
***	Gidin at yarışı oynayın.
****	Bu filmi izleseniz de anlayamazsınız, boşverin.
*****	Hamilesiniz.

" Benim 17'ye 6 eklendiğinde ortaya çıkmam tarihin garip bir cilvesidir", Yirmiüç

Sözcük Şehri

A: Harf başı. Yazı fabrikasında baş amele. Alfabe çetesinde elebaşı.
Sarmaşık: Dolambaçlı yaprak topluluğu. İçine düşen hayvanat kafayı yer.
Quentin Tarantino: Hayvanat bilimci. Hayvan ruh sağlığı uzmanı.
Hizmet: çi aranıyor. Haftada iki gün gelecek. Yemek de yapsın. Bıraksın. Tamam Öptüm.
Yorgan: Modern Uyku Üçlüsü elemanlarından. Cümle içinde kullanma: Yorganım gitti elden, ben onu ararım.
Huzur: Yok. Olmayınca cümle içinde kullanılamıyor. Belki, şöyle olabilir. .... olmayınca cümle de eksik oluyor.
Rauf Paşa: Şehreminlerinden. Dialog içinde kullanma:

> **Rauf Paşa:** Rıdvan Paşa ile aynı sayfada gözükmek beni olumsuz etkiledi.
> **Beb ek:** Ne bakımdan?
> **Rauf Paşa:** Şey, bilemiyorum. İnanın bilemiyorum.
> **Beb ek:** Paşa paşa. Aç da Şizofrengiyi oku.
> Orada Hasip Paşa var. Adam otobüs durağı olmuş gıkı çıkmıyor. Sen bura da....
> **Rauf Paşa:** Peki. Özür dilerim.
> **Beb ek:** Hadi bakiim.

Boş eşek: Milattan sonra saat sekizi beş geçe evinden kaçan uzun eşekleri takip eden bir eşek türü. Başı boş eşek. Bir başka deyişle Eşek iki. Anısına iki heykel dikildi. Biri Kumla'da. Öbürü neredeydi be? Be: Bozüyük.
Trombom: Bir Cimbom çeşidi. Bozüyük'te doğdu. İlk ve orta öğrenimini......
Antalya: da tamamladı. Antalya da yazlar ve kışlar sıcak, cumartesi ve pazarlar kumsallarda geçer.
Tavşan: Benden söz edildiğini duydum. Beb ekte. Avlıyorsunuz falan. Pişirip yiyorsunuz filan. Kimden izin alındı? Tavşanlar Birliği Deklarasyonundan haberiniz var mı? Teflon tavanız var mı? Annem istedi.
Vehbi Koç: Var evladım. Teflon tava fabrikam var. Muzaffer sardır oradan yirmi yedi tane taze tava tavşanıma.Tavşan: Oh! Sıcacık. Vehbi Amca.Vehbi Amca.
Kuru kafa: 'nın konu mankeni olarak yer aldığı Şizofrengi eki Beb ek in şu anda tarafımızca bilinmeyen sayfasında yaptığı açıklamada "Burada fena değilim Elleşmeyin" dediği.
Paparazzi: denen mantar soslu ithal malı spagettilerin, bu açıklama üzerine, hep birlikte yürüyüşe geçtikleri, ortalığı "Dedikodu hakkımız söke söke alırız" nidalarıyla inlettikleri...
Galiba: Ünlü bir İran'lı düşünür. İran'da düşünür.
Saçmalık: Avcıların ava giderken yanlarına aldıkları bir torba çeşidi
Eleştiri: Az eleştiri. Öz eleştiri. Dere tepe düz eleştiri.
Kelebek: Steve Mc Queen. Yağ sineği. Sinekten yağ çıkarmak. Tereyağından kıl çekmek. Diş çekmek. Buna benzer şeyler.
Küfürbazlık: Şahsen koca cüssemin altına "Alsancak'dan Alaçatı'ya" adlı küçücük bir yazının sıkıştırılması beni rencide etmiştir. İfade etmeliyim. Hayır, altımda ezilecek ben ona...
Yanarım: Yan Ali yan.
Londra: Şamandıranın üç, Kandıranın dört göt, Bandıranın iki göbek öteden akrabası. O parçanın aslı "Londıra Londıra ye beni"dir. Aldatılıyorsunuz.
Kaos: Uzak Doğu da bir başkent olabilir, eğer hak ettiyse.
Chelsea: İngiltere'nin sevilen dejenere şehirlerinden.Hem dejenere.Hem riyakar. Yazılışı bi türlü, Okunuşu bir türlü. Uçurumlu şehir.
Mabed: Mab, Mono amin butirat'ın kısaltılmışı. Ed'i size bırakıyoruz. Ona iyi bakın. Dönerken alıcaz.
Enişte: Hamamdan yeni çıkmış. Hamam tası elinde kalmış bir makarna çeşidi.
Nescafe: İçen var mı
Soru işareti: Tabiatta yeri olmayan bir müptezil işaret. Baştan yer ayırtmamış. Ondan. kafası bir mes leyle meşgulken çekilmiş resmi
?: Çok hoştur. Bugün gidin bütün sözcük müzeleri bu resmin türlü biçimleri ile tıka basa doludur. Basaya oranla çok daha tıka.
Mutasarrıf: Hilmi Bey'in terlikleri müzayede de en çok ilgiyi görür görmez oradan hızla uzaklaştılar. Aylardan Ramazan'dı. Ahali yumurtalar ve susamlarla fırınların önünde bekleşmekteydi. Yumurtalar çiğdi.

"Herşeyi olduğu gibi yirmi dördü de ben yarattım", Tabiat